

JUSTÍCIA PENAL INTERNACIONAL: DE NUREMBERG A LA
CORT PENAL INTERNACIONAL

TREBALL DE FI DE GRAU EN DRET, de:

Andrea González Julià

Dirigit per:

Dr. Santiago J. Castellà Surribas. Professor Titular de Dret Internacional
Públic i Relacions Internacionals de la
Universitat Rovira i Virgili.

Tarragona, maig del 2014

Curs 2013-2014

Índex

Principals abreviatures.	5
OBJECTIUS, JUSTIFICACIÓ I METODOLOGIA	7
CAPÍTOL I – LA JUSTÍCIA PENAL INTERNACIONAL.	9
1. Introducció.....	9
2. Distinció entre les diferents formes de desenvolupar la Justícia Penal Internacional.	10
2.1 Desconcentrada o difusa.....	11
2.2 Tribunals Penals Internacionals ad hoc.	14
2.3 Tribunal Penal Internacional de caràcter permanent.	15
2.4 El Principi de Complementarietat.	15
CAPÍTOL II – ANTECEDENTS HISTÒRICS DEL SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL INTERNACIONAL.	17
1. Els primers antecedents fins la Segona Guerra Mundial (1945).	17
2. Tribunals ad hoc de la Segona Guerra Mundial.	19
2.1 Tribunal Militar Internacional de Nuremberg (1946-1947).	20
2.2 Tribunal Militar Internacional de Tokio (1946-1948).....	23

CAPÍTOL III – TRIBUNALS PENALS INTERNACIONALS DE LA ÈPOCA CONTEMPORÀNIA.	26
1. Tribunal Internacional Penal per la l'antiga Iugoslàvia (1993).	26
1.1 Constitució i organització del tribunal.	26
1.2 Objectius i característiques.	27
1.3 Competència i delictes.	28
2. Tribunal Internacional Penal per a Rwanda (1994).	28
2.1 Constitució i organització del tribunal.	28
2.2 Competència i delictes.	29
3. Comparativa dels quatre tribunals citats fins el moment.	30
4. Tribunals híbrids.	32
4.1 Kosovo.	33
4.2 Timor Oriental.	33
4.3 Cambodja.	34
4.4 Serra Lleona.	36
4.5 Líban.	37
CAPÍTOL IV – LA CORT PENAL INTERNACIONAL.	40
1. Orígens i procés de creació d'una Cort Penal Internacional.	40
1.1 Tractat de Genocidi.	40
1.2 Procediment i negociació.	41
1.3 Presa de consciència i la Conferència Diplomàtica de Plenipotenciaris.	42

2.	El Estatut de Roma de la Corte Penal Internacional.....	43
2.1	Principis de l'Estatut.	44
3.	La Cort.....	45
3.1	Organització i estructura.	46
3.2	La competència.	48
3.3	Penes.....	51
3.4	Exercici de la competència.....	52
4.	En l'actualitat.....	53
4.1	La primera sentència de la CPI.	53
4.2	Sentència referent a la Costa de Marfil.....	54
CONCLUSIONS.....		57
BIBLIOGRAFIA.....		61
ANNEX.		66

Principals abreviatures.

AEM	Assemblea dels Estats Membres
AGNU	Assemblea General de les Nacions Unides
ATNUTO	Administració Transitòria de Nacions Unides de Timor Oriental
Art.	Article
CDI	Comissió de Dret Internacional de les Nacions Unides
CE	Constitució Espanyola
CPI	Cort Penal Internacional
Col.	Col·lecció
Com.prep.	Comissió Preparatòria de la Cort Penal Internacional
CPSDG	Convenció per a la Prevenció i la Sanció del Delicte de Genocidi
CS	Consell de Seguretat de les Nacions Unides
Edic.	Edició
Edit.	Editorial
EEUU	Estats Units d'Amèrica
Estatut TEL	Estatut del Tribunal Especial per al Líban
Estatut TPII	Estatut del Tribunal Penal Internacional de l'antiga Iugoslàvia
Estatut TPIR	Estatut del Tribunal Penal Internacional per a Rwanda
Etc.	Etcètera
FRU	Front Revolucionari Unit
ICC	Internacional Criminal Court
LOPJ	Llei Orgànica del Poder Judicial
MAINUK	Missió d'Administració Interina de les Nacions Unides de Kosovo
Núm.	Número
Ob. cit.	Obra citada

ONG	Organització no governamentals
ONU	Organització de les Nacions Unides
Pàg.	Pàgina
P. ex.	Per exemple
Sec.	Secció
Ss.	Següents
SQP	Sala de Qüestions Preliminars
TPII	Tribunal Penal Internacional per a l'antiga Iugoslàvia
TPIR	Tribunal Penal Internacional per a Rwanda
UE	Unió Europea
Vid.	Vegi's

OBJECTIUS, JUSTIFICACIÓ I METODOLOGIA.

Aquest treball té per objecte general comprendre la importància del Dret Penal Internacional, analitzant i examinant el sistema de Justícia Penal Internacional, així com explicant les maneres que té aquesta de desenvolupar-se.

Es tracta doncs, d'analitzar les violacions greus del Dret Internacional Humanitari que s'han anat donat al llarg dels segles XX i XXI, a través de l'estudi dels diferents mecanismes judicials que s'han anat creant per a reprimir els crims internacionals. Aquest anàlisi referent a l'evolució de les institucions jurídiques criminals internacionals al llarg de l'històrica, compren els Tribunals especials, Tribunals Temporals, entre d'altres, i especialment, posant èmfasi a la institució que ha representat un gran canvi per la justícia penal internacional, la CPI, creada amb la finalitat de jutjar els crims contra la humanitat, genocidi i crims de guerra.

La transcendència d'aquests fets, aborda la primera institució permanent a la comunitat internacional, i per consegüent, les normes bàsiques del dret penal internacional, com ho són els acords, tractats, convenis i l'Estatut de Roma que han servit per delimitar les concepcions de responsabilitat penal de l'individu i jurisdicció.

És per tant, de gran importància comptar amb institucions i regulacions d'àmbit internacional, per tal d'intentar combatre els conflictes jurídics en tot el món i prevenir la pau i la seguretat de la comunitat internacional.

En aquest estudi es distingeixen tres parts diferenciades. En un primer capítol s'aborda una part més teòrica de la justícia penal internacional, acompanyat d'un segon capítol amb els antecedents històrics. En aquesta part, s'efectua la distinció entre les diferents vies de desenvolupar la Justícia Penal Internacional: difusa o desconcentrada, internacional ad hoc i internacional permanent. Així doncs, d'aquesta manera amb els dos primers capítols introductoris, es deixen les bases per tal de poder desenvolupar els dos següents capítols del treball en qüestió.

En un tercer capítol, i comprenent la segona part del treball, s'expliquen els diferents tribunals penals internacionals ad hoc que han existit i la seva influència que han tingut amb el pas del temps, per després abordar, en una tercera part, la Cort Penal Internacional. En aquesta segona part, es fa un estudi acurat de les diferents institucions internacionals amb les seves característiques, competències, organització i antecedents. Per acabar, es realitza una taula comparativa dels quatre tribunals més importants, Nuremberg, Tokio, Iugoslàvia i Rwanda.

Finalment, en un quart capítol, referent a la última part del treball, s'entra en la Cort Penal Internacional, englobant tant el seu origen, els seus principis, la seva competència i les penes aplicables. A més, s'analitzen varies sentència del Tribunal Penal Internacional.

L'elaboració d'aquest treball, és important perquè tracta un problema a flor de pell, actualment destaquen els casos de Colòmbia, Corea del Nord i Cuba, recordant que la Cort Penal Internacional és un gran esforç de tots els Estats amb la finalitat que els abusos i les crueltats humanitàries no quedin impunes.

Amb relació a la metodologia emprada per l'elaboració d'aquest treball ha estat basada, essencialment, en un estudi hipotètic deductiu fundat en investigacions bibliogràfiques, webgràfiques, hemerogràfiques, i de diferents publicacions de comentaris i documents. Respecte a les fonts jurídics utilitzades són de caràcter legal, doctrinal i jurisprudencial, destacant l'Estatut de Roma del 1998 i els seus precedents.

Per últim, des de el meu parer, exposo quines són les meves consideracions finals que el treball suggereix i que donen sentit a l'estudi que aquest treball suposa, conclouent amb les corresponents referències bibliogràfiques. Per acabar, s'adjunta un annex acompanyat d'alguns documents d'interès referents al contingut del treball.

CAPÍTOL I – LA JUSTÍCIA PENAL INTERNACIONAL.

1. Introducció.

A grans trets, podríem definir la justícia penal com l'estudi del conjunt de normes i institucions que organitzen i disciplinen el càstig del comportament delictuós. I, gràcies a una col·laboració entre tots els estats, s'ha pogut universalitzar aquesta justícia penal, creant al mateix temps igualtat entre els països per acabar amb les fronteres de la impunitat i del dret internacional humanitari.

És per això, que l'origen de la Justícia Penal Internacional recau en la raó de no deixar impune els individus responsables de les violacions més greus del dret internacional.

Tanmateix, emfatitzar que es tracta d'un tema molt laboriós, ja que els Estats el que intenten és buscar una justícia imparcial, universal i independent, amb la finalitat d'utilitzar-la com a instrument eficaç per assolir la pau i la protecció de la humanitat.

Les tortures, les esclavituds, les violacions, els assassinats, les execucions en massa, segrestos, les neteges ètniques, les deportacions, etc., són algunes de les barbaritats enfront les quals la comunitat internacional ha elaborat l'ordenament de la justícia penal internacional.

Aquest ordenament internacional s'ha anat dotant gradualment d'un conjunt de normes jurídiques amb la finalitat d'afirmar que determinats comportaments són crims internacionals i poder, d'aquesta manera, condemnar els individus que els duen a terme. Aquest conjunt de normes, tant nacionals com internacionals, han tipificat els crims internacionals en tres grans àmbits:

- El primer àmbit, concernent al dret humanitari, compren les normes que defineixen els crims de guerra.
- El segon perímetre, fa referència els comportaments que infringeixen la pau i la seguretat internacional, coneguts com els crims contra la pau o agressió.
- I, per últim, relacionat amb als drets humans, abordant els crims contra la humanitat i el crim de genocidi.

Malgrat que el llarg del temps no es descarta la idea que es tipifiquin altres crims a causa de la infracció d'altres normes internacionals, com és el cas del terrorisme o la contaminació del medi ambient.

2. Distinció entre les diferents formes de desenvolupar la Justícia Penal Internacional.

De manera general, els encarregats de controlar i frenar els crims internacionals són els Estats conjuntament amb els seus ordenaments. Enfront de la passivitat i parsimònia de les autoritats nacionals, es va buscar una alternativa per a castigar els responsables dels delictes a nivell internacional per una altra via, que consistent en la creació d'òrgans específics.

Així doncs, existeixen tres vies per desenvolupar la Justícia Penal Internacional. Per començar, trobem la via difusa per jurisdiccions nacionals; en segon lloc, per els tribunals penals internacionals ad hoc, com va ser el cas de Nuremberg; i en darrer lloc, per un tribunal centralitzat universal.

A continuació es farà un analitzi de la divisió esmentada:

2.1 Desconcentrada o difusa.

És el mitjà de desenvolupament representat per aquells Estats en els quals el seu ordenament estableix la possibilitat de perseguir i reprimir qualsevol delictes contra la humanitat, amb independència del lloc on s'hagi comès. Així com també de les víctimes dels delictes, tot i respectant sempre la normativa internacional la qual defensa el principi universal (principi que s'explicarà en l'apartat 2.1.1).

Pel que fa a aquesta via de desenvolupament es caracteritza principalment, tal com hem dit anteriorment, per estar fonamentada a partir del principi d'universalitat de la jurisdicció, o conegut també com principi de jurisdicció universal.

2.1.1 Principi de Jurisdicció Universal.

El terme "jurisdicció universal" es pot definir com la capacitat que tenen els Estats de sotmetre a les pròpies lleis uns esdeveniments que no tenen cap mena de nexa amb els drets interns, i així poder assignar als seus tribunals la capacitat de conèixer sobre aquells esdeveniments.

Fent referència a les característiques d'aquest principi, cal destacar que és una jurisdicció penal que dona suport a la naturalesa del delictes, i és per això que no té en compte el lloc on s'ha produït el delictes, ni la nacionalitat de l'autor, ni tampoc la nacionalitat de la víctima.

D'altra banda, no existeix cap norma a l'hora d'aplicar la jurisdicció universal, no obstant això, amb caràcter general la imposició del principi universal s'estableix com una obligació genèrica de perseguir i jutjar les infraccions greus, conclusió extreta a partir dels textos legals dels quatre convenis de Ginebra. Encara que a vegades, puntualment, en altres convenis apareix com a norma opcional. Això sí, la característica invariable d'aquest principi és que en tots els convenis s'estableix que la jurisdicció universal mai exclou cap compe-

tència penal exercida d'acord amb les lleis nacionals de cada Estat, sinó que actua en base al principi de subsidiarietat¹.

Per exemple, a Espanya el principi de jurisdicció universal s'implanta a través de la Llei Orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial en el seu article 23 conjuntament amb altres principis d'atribució de jurisdicció penal. Partint de la última modificació de 2014 de la Llei Orgànica del Poder Judicial (d'ara endavant, LOPJ), el principi de jurisdicció universal es troba recollit en l'art. 23.4 LOPJ:

“ 4. Igualmente, la jurisdicción española es competente para conocer los hechos cometidos por españoles o extranjeros fuera del territorio nacional susceptible de tipificar-se, según la ley penal española, como alguno de los delitos siguientes cuando se complejicen las condiciones expresadas:

a) Genocidio, lesa humanitat o contra les persones i béns protegits en cas de conflicte armat, sempre que el procediment es dirigeixi contra un espanyol o contra un ciutadà estranger que resideixi habitualment a Espanya, o contra un estranger que es trobés a Espanya i la extradició hagués estat denegada per les autoritats espanyoles.

b) Delictes de tortura i contra la integritat moral dels articles 174 a 177 del Codi penal, [...].

c) Delictes de desaparició forçada [...].

d) Delictes de pirateria, terrorisme, tràfic il·legal de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, tràfic d'éssers humans, contra els drets dels ciutadans estrangers i delictes contra la seguretat de la navegació marítima [...].

e) Terrorisme, sempre que concorri algun dels següents supòsits: [...].

¹ “El principi de subsidiarietat implica la prioritat del tribunal del territori on s'ha comès el delictes”. Vid., entre altres, PIGRAU SOLÉ, A., *Hacia un sistema de justicia internacional penal: cuestiones todavía abiertas tras la adopción del Estatuto de Roma de la Corte Penal Internacional*, a “Creación de una jurisdicción penal internacional”, col. Escuela Diplomática núm.4, edic. Escuela Diplomática. Asociación Española de Profesores de Derecho Internacional y Relaciones Internacionales y el BOE, Madrid, 2000.

- f) Els delictes continguts en el Conveni per a la repressió de l'apoderament il·lícit d'aeronaus [...].
- g) Els delictes continguts en el Conveni per a la repressió d'actes il·lícits contra la seguretat de l'aviació civil, [...].
- h) Els delictes continguts en el Conveni sobre la protecció física de materials nuclears [...].
- i) Tràfic il·legal de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, sempre que: [...]
- j) Delictes de constitució, finançament o integració en grup o organització criminal o delictes comesos en el si dels mateixos, [...].
- k) Delictes contra la llibertat i indemnitat sexual comesos sobre víctimes menors d'edat, [...]
- l) Delictes sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica, [...]
- m) Tracta d'éssers humans, [...]
- n) Delictes de corrupció entre particulars o en les transaccions econòmiques internacionals, [...]
- o) Delictes sobre falsificació de productes mèdics i delictes que suposin una amenaça per a la salut pública, [...]
- p) Qualsevol altre delicte la persecució s'imposi amb caràcter obligatori per un Tractat vigent per a Espanya o per altres actes normatius d'una Organització Internacional de la qual Espanya sigui membre, en els supòsits i condicions que determini en els mateixos. Així mateix, la jurisdicció espanyola serà també competent per conèixer dels delictes anteriors comesos fora del territori nacional per ciutadans estrangers que es trobessin a Espanya i l'extradició hagués estat denegada per les autoritats espanyoles, sempre que així ho imposi un Tractat vigent per a Espanya.”

Per acabar, comentar que l'exercici de la jurisdicció universal pot arribar a estar limitat per normes consuetudinàries del dret internacional.² Sabent que la costum és una font del dret, aquestes normes jurídiques són respectades pels ciutadans.

2.2 Tribunals Penals Internacionals ad hoc.

En la situació que els ordenaments interns no vulguin o no puguin prendre iniciatives, els tribunals penals internacionals ad hoc apareixen com l'altre alternativa per evitar d'impunitat.

Per tant, la segona via consisteix en la creació de tribunals penals internacionals ad hoc, a saber, per a casos concret, com ho són els tribunals de l'antiga Iugoslàvia i Rwanda, creats després dels Tribunals ad hoc de Nuremberg i Tokio.

La creació o no d'aquests tribunals depèn bàsicament de la decisió del Consell de Seguretat de les Nacions Unides (en endavant, CS), exceptuant els Tribunals de Nuremberg i el de Tokio creats en virtut d'un acord entre les forces aliades que participaven en el conflicte. Els tribunals creats pel CS comporten una limitació la qual es pot veure reflectida en el conflicte de Cambodja i en altres situacions. És el conegut dret de veto, o sigui, el dret d'aturar de forma unilateral una llei. És el sistema que s'utilitza en el CS, en el qual es suficient que un dels cinc membres permanents (Estats Units, Rússia, Xina, França i Regne Unit) exerceixi el dret de veto per a que el tribunal no es constitueixi.

² Vid. El cas d'Estats Units i de Bèlgica explicats en: PIGRAU SOLÉ, X., *La Jurisdicció Universal i la seva aplicació a Espanya: la persecució del genocidi, els crims de guerra i els crims contra la humanitat pels tribunals nacionals*, col. Recerca x Drets Humans, 3, edic. Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Barcelona, 2009.

2.3 Tribunal Penal Internacional de caràcter permanent.

L'última alternativa per evitar la impunitat dels crims és la Cort Penal Internacional (d'ara en endavant, CPI). A diferència dels altres tribunals aquesta és una institució permanent, coneguda també amb el nom de Tribunal Penal Internacional.

Respecte el tribunal, cal destacar dues peculiaritats, en primer lloc, va ser la primera jurisdicció internacional penal de caràcter permanent; i en segon lloc, és un òrgan independent que es regula per les seves pròpies disposicions.

Aquesta institució permanent va aparèixer amb la finalitat de donar major garantia al ciutadà, oferint més seguretat de que es jutjarà el delictes, ja que el esmenat tribunal de caràcter permanent està considerat més just i equitatiu, en comparació amb els tribunals ad hoc, ja que aquests últims són creats a causa de la decisió del CS, o sigui, si el Consell no tingués la iniciativa de crear-los, determinats crims internacionals seguirien quedant impunes.

Per concloure aquest apartat segon, mencionar que aquestes tres vies de desenvolupament són totes complementàries, fet que ajuda a aconseguir l'objectiu que persegueix la jurisdicció universal.

2.4 El Principi de Complementarietat.

És un principi funcional, atorga jurisdicció a un òrgan subsidiari quan l'òrgan principal no pot exercir la seva jurisdicció³. Un exemple clar per veure el funcionament de complementarietat de les tres vies de desenvolupament de la Justícia Penal Internacional és:

³ Respecte del principi de complementarietat. PHILIPPE, X., Los principios de jurisdicción universal y complementariedad: su interconexión, edit. Internacional review of the Red Cross, juny del 2006.

“[...], si un estat membre no inclou tots els crims de competència de la Cort en les lleis penals materials o no atribueix jurisdicció als tribunals per crims comesos per nacionals seus a l'estranger, no hi haurà complementarietat completa en relació amb aquest estat, sinó espais d'exclusivitat de la CPI, en aquests supòsits.⁴ Si un Estat només estableix per als seus tribunals els mateixos àmbits de competència de la CPI, per els crims comesos al seu territori o per a nacionals seus, hi haurà una complementarietat estricta, pel que fa a aquest estat. Si un Estat finalment preveu la jurisdicció universal per als crims de competència de la Cort, aquest estat estarà col·laborant en la repressió d'aquests més enllà del que la Cort mateixa pot fer, la qual cosa és perfectament coherent amb l'objecte de l'Estatut de Roma d'evitar la impunitat dels crims més greus de transcendència internacional⁵.”

⁴ Això val també per als estats que no són membres en l'Estatut; respecte als Estats Units, vegeu, en aquest sentit, Douglass Cass el, “The ICC’s New Legal Landscape: The Need to Expand U.S. Domestic Jurisdiction to Prosecute Genocide, War Crimes, and Crimes against Humanity”, *Fordham Int’l LJ*, (1999), vol. 23, p. 378-397.

⁵ En aquesta línia: International Law Association, London Conference (2000), Committee on International Human Rights Law and Practice; “Final Report on the Exercise of Universal Jurisdiction in Respect of Gross Human Rights Offences”, p. 9-10.

CAPÍTOL II – ANTECEDENTS HISTÒRICS DEL SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL INTERNACIONAL.

Abans de posar-nos amb antecedents, fer un petit incís sobre l'individu com a subjecte del Dret Internacional, doncs aquesta subjectivitat, i com a conseqüència la seva responsabilitat internacional, va començar a adquirir protagonisme quan es va iniciar la inquietud de protegir els Drets Humans i la importància de no deixar impunes els responsables dels delictes internacionals. Finalment, la responsabilitat individual es va establir, oficialment, per primera vegada en l'Estatut del Tribunal Militar de Nuremberg, en els seus articles 7 i 8, que explicarem més endavant.

El anàlisis cronològic que segueix a continuació, servirà per entendre i valorar els passos que es varen tindre que donar per a constituir un codi penal internacional i un tribunal penal internacional, per tal de no deixar impunes cap criminal i poder jutjar la responsabilitat penal internacional de l'individu.

1. Els primers antecedents fins la Segona Guerra Mundial (1945).

Es troben alguns precedents de dret penal internacional abans de la Primera Guerra Mundial, com la Guerra de Successió dels Estats Units d'Amèrica (1861-1865) i el primer plantejament amb l'idea revolucionaria de crear un tribunal internacional proposada el 1872 pel cofundador del Comitè Internacional de la Creu Roja, Gustave Moynier. Però es consideren experiències aïllades, ja que no van tindre gran repercussió en els altres conflictes de la època.

Així doncs, és després de la Primera Gran Guerra quan comença a haver alguns intents pràctics per a crear la primera norma internacional que contempla la responsabilitat internacional de l'individu, així com el primer intent de crear un Tribunal Penal Internacional ad hoc a efectes de jutjar els responsables dels crims internacionals.

Un cop acabat el conflicte, es va celebrar el Tractat de Pau de Versalles el 1919 amb el propòsit de portar els acusats d'haver comès els delictes en front dels tribunals interns de les potències vencedores, i així restablir la pau definitiva entre els països involucrats. Però la iniciativa es va frustrar, per culpa de que els Països Baixos van negar l'extradició del imputat del conflicte, sumant-li la jurisdicció interna que Alemanya va oferir per jutjar els criminals en el seus tribunals interns.

Malgrat els diferents projectes, no va ser fins la primera meitat del segle XX, després de la Segona Guerra Mundial, que va aparèixer en la comunitat internacional un moviment de protesta on es canalitzava el malestar de la guerra. Durant aquest període, les potències aliades (Anglaterra, EEUU, França i la Unió Soviètica) van acordar, en virtut de la Carta de Londres del 1945 i, posteriorment del 1946, la constitució dels primers tribunals militars de caràcter internacional, coneguts amb els noms de Tribunals Militars de Nuremberg i de Tokio, respectivament, que jutjarien els líders del règim nazi d'Alemanya i de l'Imperi Japonès.

Després del conjunt de coneixements adquirits de la pràctica dels dos tribunals militars, l'Assemblea General de Nacions Unides en virtut a la resolució 260A(III), de 9 de desembre de 1948, adopta la Convenció per a la Prevenció i la Sanció del Delicte de Genocidi (d'ara en endavant, CPSDG), on es reconeix la necessitat d'un tribunal internacional permanent per a jutjar el genocidi, els crims de guerra i altres greus violacions de guerra.

Però a causa de la guerra freda, el projecte és va endarrerir molt anys. Durant aquesta guerra, l'any 1949 el conjunt de la comunitat internacional va aprovar els quatre Convenis de Ginebra, en els quals es regulaven els conflictes armats internacionals, i paral·lelament, amb la mateixa finalitat, l'ONU aprovava la Declaració Universal dels Drets de l'home per protegir els drets humans fonamentals. Tractats que, posteriorment, tots ells van contribuir en el desenvolupament de l'Estatut de Roma.

Fent un petit parèntesis, ampliant el temps conceptual d'aquest apartat, expliquem molt resumidament els fets més importants pel que fa a la segona meitat del segle XX, a fi que sigui més amena la comprensió del treball.

Així doncs, continuant amb la intenció de crear una institució de dret penal internacional, comentar que no va tornar a sortir a la llum fins a la última dècada del segle XX, el 1993 a conseqüència de les violacions del dret internacional que van haver durant les Guerres Iugoslaves. Durant aquestes guerres el CS va pactar la creació d'un Tribunal Penal Internacional per la l'antiga Iugoslàvia. I, en el 1994, el genocidi de Rwanda va ocasionar que també s'aprovés la constitució del Tribunal Penal Internacional per a Rwanda.

En el mateix temps, destacar que el 1993, l'Organització de les Nacions Unides (d'ara en endavant ONU) va encarregar a la Comissió de Dret Internacional (en endavant CDI) els estudis preparatoris d'un tribunal penal internacional de caràcter permanent, amb el seu propi estatut on es tipifiquessin els crims internacionals. No obstant, l'enfrontament europeu i soviètic va congelar el projecte uns 50 anys fins que el règim comunista a Europa va canviar, fet que va permetre reprendre la idea i culminar al 1998 amb la firma de l'Estatut de Roma i, per consegüent, l'establiment de la Cort Penal Internacional.

2. Tribunals ad hoc de la Segona Guerra Mundial.

Un cop sabent la finalitat per el qual es creen els TTPPII passarem a analitzar el tribunal actual més important en aquest àmbit, conegut com la Cort Penal Internacional (en el capítol IV), els Tribunals Militars Internacionals de Nuremberg i Tokio (en aquest mateix capítol) i els altres tribunals que van existir (capítol III). En relació a aquests últims, fent una clara distinció entre els tribunals creats ad hoc per l'ONU de caràcter exclusivament internacional, com el Tribunal Penal Internacional per l'antiga Iugoslàvia o el Tribunal Penal Internacional per Rwanda; i els de caràcter mixt que estan formats per jutges tan nacionals com internacionals, com es el cas de Kosovo, Timor Oriental, Cambodja o el Tribunal Especial de Sierra Lleona i Líban.

2.1 Tribunal Militar Internacional de Nuremberg (1946-1947).

2.1.1 Constitució i organització del tribunal.

Aquest tribunal, com em dit anteriorment, es va constituir un cop con-
closo la segona gran guerra en virtut a l'acord de Londres del 1945 firmat per
la CS formada per els quatre països vencedors.

L' Estatut del Tribunal Militar Internacional de Nuremberg es trobava
integrat en aquest acord, en el que es considerava que el primer precedent
d'aquest tribunal va ser la Conferència de Moscou del 1943 derivada dels greus
fets que van cometre els alemanys a Europa.

Els famosos judicis de Nuremberg, situats entre el 20 de novembre de
1945 i el 31 d'agost de 1946, van ser el punt de partida de la lluita contra la
impunitat dels militars i membres del partit nazi per els crims comesos amb
manca de zona geogràfica, independentment que aquests individus estiguessin
acusats de manera individual, o bé, en caràcter de membres de grups o organit-
zacions.

La seu del Tribunal Militar es va ubicar a la ciutat de Nuremberg,
Alemanya. Estava constituït per quatre fiscals els quals representaven les qua-
tre potències aliades que havien intervingut en la guerra (França, Anglaterra,
Estats Units i la Unió Soviètica), i quatre jutges procedents dels quatre Estats
membres, conjuntament amb un suplent de la mateixa nacionalitat.

2.1.2 Competència i principis.

Els judicis de Nuremberg van violar costums i principis del Dret en
general per sancionar als responsables de la matança, como p.ex. el principi
d'irretroactivitat de les normes penals pel simple fet d'haver tipificat els crims

amb posterioritat a la realització dels fets (*nullum crimen, nulla poena sine lege*; “no hi ha crim ni pena sense llei”).⁶

Però, establint al mateix temps principis que van servir perquè no es tornés a repetir un conflicte d'aquestes dimensions contra la humanitat. Posteriorment, el 1950, la Assemblea General de les Nacions Unides (d'ara en endavant AGNU) va demanar a la Comissió de Dret Internacional que formulés els principis de Nuremberg, els quals es van convertir en principis de Dret Internacional.

Els principis es recollen en el Estatut del Tribunal Militar Internacional de Nuremberg. Eren els següents:

- “- Principi I: Tota persona que comet un acte que constitueixi un delict de Dret Internacional és responsable i se li aplicarà una sanció.
- Principi II: El fet que el dret intern no imposi cap pena per un acte que constitueixi delict de Dret Internacional no eximeix a qui l'hagi comès de responsabilitat en Dret Internacional.
- Principi III: El fet que la persona que hagi comès un acte que constitueixi delict de Dret Internacional hagi actuat com a Cap d'Estat o com a autoritat de l'Estat no l'eximeix de responsabilitat conforme al Dret Internacional.
- Principi IV: El fet que una persona hagi actuat en compliment d'una ordre del seu govern o d'un superior jeràrquic no l'eximeix de responsabilitat d'acord amb el Dret Internacional, si efectivament ha tingut la possibilitat moral d'opció.
- Principi V: Tots els acusats d'un delict de Dret Internacional té dret a un judici imparcial sobre els fets i sobre el dret.
- Principi VI: Els delictes enunciats a continuació són punibles, com delictes, en Dret Internacional:
 - a) *Delictes contra la pau*: i. Planejar, preparar, iniciar o fer una guerra d'agressió o una guerra que violi tractats, acords o garanties internaci-

⁶ Vid. REVISTA DE DERECHO PENAL Y CRIMINOLOGIA, en *Sobre el origen del principio “nullum crimen nula poena sine lege”*, núm.9 (2002), ob.cit., pàg.141-146

onals; ii. Participar en un pla comú o conspiració per a la perpetració de qualsevol dels actes esmentats en l' incís i).

b) *Delictes de guerra*: Les violacions de les lleis o usos de la guerra, que comprenen, sense que aquesta enumeració tingui caràcter l'imitatiu, l'assassinat, el maltractament o la deportació, per treballar en condicions d'esclavitud o amb qualsevol altre propòsit, de la població civil de territoris ocupats o que s'hi trobi, l'assassinat o el maltractament a presoners de guerra o de persones que es trobin en el mar, la execució d'ostatges, el saqueig de la propietat pública o privada, la destrucció injustificable de ciutats, viles o llogarets, o la devastació no justificada per les necessitats militars.

c) *Delictes contra la Humanitat*: L'assassinat, extermini, la esclavització, la deportació i altres actes inhumans comesos contra qualsevol població civil o les persecucions per motius polítics, racials o religiosos, quan aquests actes siguin comesos o tals persecucions siguin dutes a terme a l' perpetrar un delicte contra la pau, o un crim de guerra o en relació amb ell.

- Principi VII: La complicitat en la comissió d'un delicte contra la pau, de un delicte de guerra o d'un delicte contra la humanitat , dels enunciats en el principi VI, constitueix així mateix un delicte de Dret Internacional.”

Les potències aliades van establir com a competència del Tribunal de Nuremberg tres categories de crims internacionals, respecte els qual hi hauria responsabilitat individual, establertes en l'article 6 de l'Estatut del Tribunal Militar Internacional de Nuremberg del 1945 referent a les competències i principis generals. Enumerats anteriorment en el principi IV.

En quant a la competència temporal, no es trobava especificada en el Estatut, el mateix li passava a la competència territorial, encara que aquesta es suposava que el tribunal seria competent jutjar, perseguir i condemnar els delictes comesos en el territori Alemany o en qualsevol altre país ocupat pel règim nazi.

Tanmateix, l'Estatut del Tribunal Militar regulava en el seu art. 7 que el càrrec d'oficial dels acusats no els lliuraria de les responsabilitats, assenyalant que ni tan sols els servirà per a disminuir la pena. I en l'art. 8, regula la situació en que els acusats estiguessin actuant complint ordres del seu govern o d'un superior, assenyalant que tampoc servirà per eximir la responsabilitat, però, en aquest cas, si que podria actuar com atenuant (contemplats també en els principis III i IV, respectivament).

2.2 Tribunal Militar Internacional de Tokio (1946-1948).

2.2.1 Constitució i organització del tribunal.

També, conegut com el Tribunal Internacional Militar pel Llunyà Orient, es va constituir en força a l'acord de Tokio del 1946, és un tribunal amb característiques similars al tribunal anteriorment explicat. El seu origen es remunta a la Conferència del Caire del 1943, en la qual els tres aliats (Xina, EEUU i Gran Bretanya) van decidir acabar la guerra i castigar l'agressió japonesa.

Es va crear amb la finalitat de jutjar als responsables dels crims de guerra comesos per Japó. De la mateixa manera, que en els processos de Nuremberg, es jutjaven als responsables dels delictes produïts en el conflicte, indiferentment que hagués estat comès en diferents territoris.

La seu del tribunal de Tokio es trobava a la Capital de l'Imperi Nipón a Tokio. El tribunal tenia una composició internacional, estava format per onze jutges procedents de les onze nacions aliades (Australia, Canadà, EEUU, França, Anglaterra, Xina, Índia, la Unió Soviètica, Països Baixos, Nova Zelanda i Filipines). Aquesta va ser la diferència primordial amb el Tribunal de Nuremberg, l'ampliació del número de jutges, el qual tenia com a finalitat evitar la unilateralitat, ja que les decisions del primer tribunal les prenia únicament els països vencedors.

Es va codificar la coneguda Carta constitutiva del Tribunal Internacional Militar de Tokio, per tal de donar funcionalitat al tribunal. Era una carta molt més precisa que la del Tribunal de Nuremberg, ja que contenia només 17 articles en canvi de 30.

2.2.2 Competència i principis.

En la Carta constitutiva, en el seu art. 3 en relació a la competència material del tribunal, es troben regulats els tipus de crims que el tribunal podia conèixer.

Aquests són:

- Els crims contra la pau (planejar o participar en una guerra d'agressió).
- Els crims de guerra (violacions del Dret Internacional Humanitari).
- Els crims contra la humanitat (comesos contra la població civil).

Les definicions corresponents als crims eren pràcticament iguals que les contemplades en l'art. 6 de l'Estatut de Nuremberg, ja esmentades anteriorment.

Pel que fa a una característica en particular de la competència del Tribunal de Tokio, és que només podia ser exercida sobre l'individu, i no sobre organitzacions o grups (competència personal). En quan a la competència territorial i temporal, no es trobava especificada en la carta, tanmateix respecte de l'última competència es va suposar un període extremadament gran, comprès des de el 1928 fins 1945, l'any en que Japó es va rendir.

La creació d'aquests dos tribunals ha estat en base a la decisió del CS, fet que comporta una limitació que s'ha exemplificat en altres casos a través dels últims anys del segle vint, com ara és el cas de Cambodja, entre molts altres, en el qual reflecteixen les limitacions del sistema en virtut del conegut dret

de veto del membres nats del Consell de Seguretat de Nacions Unides, en el qual és suficient que un dels cinc membres nats exerceixi el dret de veto per a que el tribunal no es constitueixi.⁷

⁷ Regulat a l'article 27 de la Carta de les Nacions Unides.

CAPÍTOL III – TRIBUNALS PENALS INTERNACIONALS DE LA ÈPOCA CONTEMPORÀNIA.

1. Tribunal Internacional Penal per la l'antiga Iugoslàvia (1993).

1.1 Constitució i organització del tribunal.

El 1991, en el territori de Bòsnia i Hercegovina , es va iniciar un gran conflicte ètnic a causa de la declaració d'independència per part de Croàcia i Eslovènia. Davant els fets, la comunitat internacional finalment va entendre que tenia que actuar i establir un tribunal penal internacional amb l'objectiu de jutjar les violacions del dret internacional humanitari.

De manera que, el CS com a resposta a les amenaces contra la pau i la seguretat internacional, en virtut a les Resolucions 808 i 827 del 1993, va establir el Tribunal Penal Internacional per l'antiga Iugoslàvia.

“Resolució 808 (1993), de 22 de febrer, de que s'estableixi un Tribunal Internacional per a l'enjudiciament dels presumptes responsables de greus violacions del dret internacional humanitari comesos en el territori de l'antiga Iugoslàvia des de 1991”: on es qualifica la situació de l'antiga Iugoslàvia com a amenaça a la pau i la seguretat internacional i es decideix crear un tribunal internacional per posar fi als crims i jutjar a les persones responsables per violacions greus de dret internacional humanitari comeses en el territori de l'antiga Iugoslàvia.

“Resolució 827 (1993), de 25 de maig, del Consell de la Seguretat de les Nacions Unides, per la que es crea un Tribunal Internacional per el càstig dels crims internacionals perpetrats en l'antiga Iugoslàvia”: on neix, finalment, el primer Tribunal Penal, realment internacional, ja que els de Nuremberg i Tokio es consideren òrgans comuns dels Estats que els van crear, ja que van estar establerts per Tractats entre les potències vencedores de la Segona Guerra Mundial.

En l'annex de la resolució és on, també, s'adopta l'Estatut del tribunal que actua de conformitat amb el capítol VII de la Carta de les Nacions Unides.

La seu del tribunal es va establir a l'Haia (Holanda). Com senyala l'art.12 de l'estatut, el formen 16 jutges permanents escollits per l'AGNU i un màxim de 9 jutges ad litem⁸ per un període de quatre anys (composició modificada pel CS el 2006), estructurats en funció de tres sales de primera instància i una sala d'apel·lacions; el fiscal; i una secretaria que ajudarà amb la labor del fiscal i les sales.

1.2 Objectius i característiques.

Partint de les dues resolucions i l'Estatut del Tribunal Penal Internacional de l'antiga Iugoslàvia (ara en endavant, Estatut TPII), mencionats anteriorment, destacarem les característiques i objectius del tribunal.

Començant per les principals finalitats, accentuarem que tracta de fer comparèixer davant de la justícia els responsables de les violacions del Dret Internacional humanitari; evitar el succés d'altres crims similars; fer justícia a les víctimes; contribuir a la restauració de la pau i promoure la reconciliació de l'antiga Iugoslàvia.

Pel que fa a les particularitats d'aquest tribunal, les més rellevants són:

- És el primer òrgan judicial internacional, com em dit abans, va ser creat per òrgans competents de la comunitat internacional.
- Temporal, ad-hoc, no és un òrgan jurisdiccional permanent.
- Especialitzat, com estableix l'art.1 del seu Estatut, la seva competència es limita a l'aplicació del Dret Internacional Humanitari.
- Només pot jutjar a persones físiques, l'art. 7 de l'Estatut sobre la responsabilitat penal individual, s'allunya molt del precedent de jutjar la responsabilitat de grups o organitzacions.

⁸ Podem traduir-ho com "jutges designats per el cas". Els 9 jutges ad litem són escollits d'un grup de 26 jutges que també escull AGNU.

1.3 Competència i delictes.

En referència a la competència del tribunal, regulada en els art. 1 a 9 de l'Estatut TPII, accentuar que data de crims comesos a partir del 1991 en endavant (competència temporal), comesos en el territori de l'antiga Iugoslàvia (competència geogràfica) i que només recau sobre persones naturals, com em citat en les característiques (competència personal).

Pel que fa a la competència en raó a la matèria (*ratione materiae*), subratllar que d'acord als art. 2 a 5 de l'Estatut TPII, és tipifiquen els delictes del que serà competent el tribunal, els trobem estructurats en base a quatre gran grups:

- Les infraccions greus a les Convencions de Ginebra del 12 d'agost del 1949 o violacions greus al Dret Internacional Humanitari.
- Les violacions de les lleis o usos de la Guerra.
- El genocidi.
- Els crims de lesa humanitat.

En relació a l'art. 9 de l'Estatut TPII, referent a la jurisdicció concurrent, disposa una jurisdicció subsidiària dels tribunals interns. Permetent, al mateix temps, l'exercici de la seva jurisdicció als tribunals interns però amb conformitat de les normes de l'Estatut TPII, establint una primacia del tribunal internacional sobre els interns.

2. Tribunal Internacional Penal per a Rwanda (1994).

2.1 Constitució i organització del tribunal.

El 1994, els presidents de Rwanda i Burundi van perdre la vida a causa d'un atemptat terrorista, esdeveniment que va provocar un gran conflicte que va arribar a la matança d'un milió de persones.

Posteriorment, la comunitat internacional, decideix en virtut al capítol VII de la Carta de les Nacions Unides, crear una jurisdicció per tal de poder perseguir, jutjar, arrestar i condemnar als presumptes responsables del genocidi i d'altres violacions de dret internacional humanitari comeses al territori de Rwanda, com també, aplicar-ho en els ciutadans rwandesos responsables de cometre els delictes o violacions en els territoris veïns produïts l'any 1994.

Finalment, apareix el Tribunal ad hoc per a Rwanda creat pel CS, el 8 de novembre de 1994, en força a la Resolució 955 del Consell de Seguretat, amb la finalitat de perseguir, arrestar i condemnar als autors del genocidi ruandès.

La seu del tribunal es va designar a la Ciutat de Arusha, Tanzània. L'estructura és la mateixa que la del Tribunal per l'antiga Iugoslàvia, anteriorment mencionada, ja que es va prendre com a pauta. Les Sales, tres de primera instància i una d'apel·lacions; la fiscalia; la secretaria.

2.2 Competència i delictes.

En l'annex de la Resolució 955 del Consell de Seguretat trobem l'Estatut del Tribunal Penal Internacional per a Rwanda (d'ara en endavant, Estatut TPIR) amb les mesures pertinents per a la seva funcionalitat.

Amb referència als art.1 a 8 de l'Estatut del TPIR, sobre la jurisdicció, passarem a explicar les competències del tribunal. Començant per la competència material (art. 2 a 4 de l'Estatut del TPIR), es contemplen els següents delictes juntament amb les seves definicions:

- El genocidi.
- Els crims de lesa humanitat.
- Les violacions del article tres comú a les Convencions de Ginebra de 1949 i els seus Protocols Addicionals del 1977, relatiu a la protecció de les víctimes dels conflictes armats sense caràcter internacional.

En quant a la competència personal, coneix de persones físiques o naturals, tant poden ser rwandesos com estrangers que es trobaven a Rwanda en el moment que es van cometre els crims. Destacar, la seva total primacia sobre els tribunals nacionals, fins i tot, després de que aquests hagin dictat sentència ferma, encara que els hi pot delegar la seva competència en tot moment.

Respecte a la competència territorial, inclou els crims comesos en el territori de Rwanda, incloent-hi la seva superfície terrestre i el seu espai aeri, així com els seus Estats veïns en cas de greus violacions del dret humanitari internacional comeses per ciutadans de Rwanda.

Per últim, en quant el temps (competència temporal), està delimitada pels crims comesos entre el 1 de gener i el 31 de desembre de 1994.

3. Comparativa dels quatre tribunals citats fins el moment.

A continuació, es presenta una taula on es comparen els quatre tribunals explicats fins el moment, on es poden apreciar les seves similituds i deferències.⁹

Tribunal Penal Internacional de Nuremberg i Tokio	Tribunal Penal Internacional de l'antiga Iugoslàvia i Rwanda
Van jutjar en virtut a l'acord de Londres, sense cap codi penal ni cap altre text normatiu ja existent.	Es regulaven segons una jurisdicció independent implantada per la Comunitat Internacional, concretant un estatut per a cada tribunal.
Més eficaços respecte els mecanismes processals, però més bàsics en quan a les garanties processals.	Més dificultats en l'eficàcia del mecanisme de processal, però molt més desenvolupats en l'àmbit de la garantia d'un procés just i imparcial.

⁹ Part de la informació està extreta de la Universitat de Guatemala de l'Irma Fuentes.

Ambdós tribunals van ser anomenats “Tribunals Militars Internacionals”, però realment no han estat tribunals internacionals, referint-nos en la representació de la Comunitat Internacional. Es van denominar així pel simple fet d’estar creats per un acord internacional, però en el mateix temps en l’acord només eren estats membres els països vencedors de la Segona Guerra Mundial.	Tribunals establerts mitjançant una resolució pel CS en virtut del Capítol VII de la Carta de les Nacions Unides, així doncs, considerats òrgans subsidiaris del Consell de Seguretat i considerats els primers tribunals ad hoc realment “internacionals”.
Les sentències poden resultar una mica alterades perquè els jutges formen part de les potències vencedores. Els magistrats de Nuremberg i la seva fiscalia eren ciutadans només de les potències guanyadores. Però, pel tribunal de Tokio es van designar magistrats d’11 nacionalitats.	Respecte més el principi d’independència i imparcialitat del tribunal, ja que els jutges dels tribunals de la ONU no provenen d’estats implicats en el conflicte, sinó que els escull l’AGNU i representen a la comunitat internacional. Els magistrats van ser escollits dels 5 continents.
Van dictar moltes sentències que van servir per a crear jurisprudència de dret internacional en relació a la responsabilitat individual.	No van dictar tantes sentències, però les que van dictar també van servir per crear jurisprudència, que faria de fonament a l’hora de crear l’Estatut de Roma.
Respecte les penes, en els dos tribunals van contemplar la pena de mort com la pena màxima pels autors dels crims de guerra.	En canvi, en els tribunals ad hoc, la pena màxima contemplada era la cadena perpètua, ja que la decisió la tenia la comunitat internacional i aquesta no ho va acceptar.
Tenien la finalitat de jutjar, perseguir i condemnar els criminals de guerra per delictes amb manca d’ubicació geogràfica	Tenien la finalitat de contribuir a la restauració de la pau i seguretat internacionals en els territoris de l’antiga Iugoslàvia i Rwanda.
Els dos tribunals consideren els crims de guerra com a delicte, com també els crims contra la pau i la humanitat, més recents.	Es va ampliar el concepte de crim de guerra, aplicant les violacions greus de dret internacional en els conflictes de guerra tant internacionals com nacionals.

L'experiència jurisdiccional va consolidar els principis de Dret Internacional, ajudant també a la codificació del Dret Humanitari.	Van contribuir al desenvolupament del dret humanitari internacional i del dret penal internacional.
Es caracteritza per ser de naturalesa política, creats en el conflicte de la Segona Guerra Mundial per jutjar als derrotats (Alemanya i Japó).	La naturalesa política per la qual es van crear ambdós tribunals són semblant, amb la deferència que el tribunal de Iugoslàvia es va crear en un conflicte armat i els territoris dels països involucrats estaven dividits i controlats per rivals.

4. **Tribunals híbrids.**

Com hem dit anteriorment, també existien uns altres tribunals de “caràcter mixt” tant a nivell del personal, els quals es caracteritzaven per estar compostats per jutges internacionals i per jutges de la nacionalitat del país en el que es celebrarà els judicis, com a nivell del dret aplicable.

Aquests tribunals són una altra categoria d'òrgans judicials del procés de desenvolupament del sistema de la justícia penal internacional, abans de culminar amb la Cort Penal Internacional. Són tribunals creats per casos concrets per un temps determinat. Tenen un caràcter mixt/híbrids, es poden crear mitjançant dues vies, a través de la Missió de les Nacions Unides, o d'un acord entre el Secretari de les Nacions Unides i els estats afectats, p.ex. el cas de Kosovo i Cambodja, respectivament.

La primera via, suposa la creació de tribunals penals de naturalesa internacional, mitjançant un acord internacional amb les seves pròpies normes, sense passar a formar part de cap Poder Judicial de cap Estat, sinó tot el contrari, es tracta d'una institució diferent al Poder Judicial, com és el cas de Serra Lleona, Cambodja i Líban.

La segona possibilitat consisteix en que els jutges internacionals passin a integrar-se dins del Poder Judicial ja existent en el país o estat en el qual es vagin a celebrar els judicis, com és el cas de Kosovo i Timor Oriental.

A continuació passarem a explicar-los més detalladament.

4.1 Kosovo.

El seu origen es remunta abans del 1987, a causa de les controvèrsies entre ciutadans albanesos-kosovars i serbis, el qual va desenvolupar una gran catàstrofe humanitària, concloent el conflicte el 10 de juny del 1998 amb la retirada dels serbis a Kosovo.

La resolució 1244 (1999) del CS de Kosovo, estableix el sistema judicial, format per la Missió d'Administració Interina de les Nacions Unides de Kosovo (d'ara en endavant MAINUK) i les forces multinacionals de manteniment de la pau de l'OTAN dirigida per l'ONU, amb la finalitat d'administrar el seu territori i la població.

La MAINUK per restablir la pau a Kosovo, va crear el programa de jutges i procuradors internacionals, és un sistema de caràcter especial, és a dir, no compta de cap tribunal, sala o secció permanent, sinó que s'incorporen magistrats internacionals al sistema judicial nacional, perquè col·laborin amb el personal local i així resoldre els buits legal del sistema judicial nacional. Ajustant-se a la resolució 1244 (1999), el programa internacional de la MAINUK està sotmès a la primacia del Tribunal Penal Internacional de l'antiga Iugoslàvia, col·laborant de manera complementària, jutjant bàsicament els criminals de menor importància.

4.2 Timor Oriental.

El 1974, s'origina una guerra civil en el territori de Timor Oriental, per la controvèrsia entre la declaració d'independència de la illa de Timor, o bé, la integració d'aquesta amb Indonèsia. Va ser un conflicte de unes dimensions considerables, arribat al punt d'estar considerat per la Comissió Internacional d'Investigació per Timor Oriental, institució establerta per l'ONU, com a greus i sistemàtiques violacions del Dret Internacional Humanitari.

Un cop acabat el conflicte el 1999, a conseqüència dels fets i en virtut d'una sèrie de resolucions dictades pel CS (resolucions 1246, 1262, 1264 i 1272), es va crear l'Administració Transitòria de Nacions Unides de Timor Oriental (d'ara en endavant, ATNUTO) amb la finalitat de condemnar les accions de violència i reconciliació de la pau.

L'ATNUTO a través del Reglament del 2000/18 del 2000, va establir un sistema judicial format pels Tribunals del Districte de Dili. Així doncs, el poder judicial de Timor el comprenen la fiscalia; el Tribunal de Primera Instància i el d'Apel·lacions, cada un format per dos jutges internacionals i un altre de nacional, podent contemplar, en casos extraordinaris, el tribunal d'apel·lacions per tres jutges internacionals i dos timoresos.

Ambdós tribunals tenen jurisdicció exclusiva a crims greus, com ara el genocidi, assassinats, crims contra la humanitat, tortura, crims de guerra i delictes sexuals. Respecte de la competència temporal, compren el delictes comesos entre l'1 de gener al 25 d'octubre de 1999.

En relació a la *ratione personae*, és competent sobre les persones físiques que hagin comès algun dels crims de competència del tribunal, i respecte el territori serà l'espai que ocupa Timor Oriental. En quant a la competència personal i territorial, destacar que tenen competència universal, és a dir, tenen competència tant si el delicte greu s'ha comès en el territori de Timor oriental, si la víctima del delicte greu va ser ciutadà de Timor Oriental, com si va ser comès per un ciutadà de Timor Oriental.

4.3 Cambodja.

Durant els anys 1975 i 1979, es van produir crims greus i de lesa humanitat al territori de Cambodja. Davant aquests fets, el govern de Cambodja demana ajuda a les Nacions Unides perquè es jutgin els responsables del genocidi i dels crims de lesa humanitat comesos en aquest període. Després de moltes negociacions, es va arribar a la decisió d'implantar un tribunal internacional ad hoc, mecanisme que el govern Cambodja va rebutjar.

Finalment, el 6 de juny del 2003 es firma un acord entre les Nacions Unides i Cambodja, per a complir l'objectiu perseguit durant anys d'enjudiciar els líders i responsables més coneguts del règim dels Jemeres Rojos a Cambodja. Fet que va produir, es rectificà el 2004 la llei nacional "sobre l'establiment de Sales Especials en els Tribunals de Cambodja per a l'enjudiciament dels crims comesos en el període de la Kampuchea Democràtica" aprovada a l'agost del 2001, perquè fos de concordança amb l'acord internacional firmat el 2003.

En l'acord firmat, s'estableix la implantació de dos Càmeres extraordinàries integrades a les Corts de Cambodja, aquests dos òrgans són un Tribunal de Primera Instància i un Tribunal d'Apel·lació. Caracteritzats per ser tribunals especials híbrids, creats per donar suport als acusats i oferir-los el dret a un procés adequat, fet que no era possible a través de la justícia interna.

La competència temporal de les sales es limita als crims comesos durant el règim dels Jemeres Rojos (1975-1979). Respecte la competència material, les càmeres són competents per entendre dels crims tipificats la "lleï sobre l'establiment de Sales Especials en els Tribunals de Cambodja per a l'enjudiciament dels crims comesos en el període de la Kampuchea Democràtica":

- Els crims de lesa humanitat.
- El genocidi.
- Les infraccions greus dels Convenis de Ginebra del 1949.
- Els altres crims definits per les lleis de Cambodja que van instaurar les Càmeres Extraordinàries (tortures, assassinats, homicidi, persecució religioses, etc.)

Quant a la competència personal, les sales es limitaran als crims comesos per els càrrecs més alts de la Kampuchea Democràtica, així com també als criminals que van tindre major responsabilitat per els crims compresos en la competència material i temporal, mencionades abans.

Per acabar, la competència territorial no va ser especificada, així doncs era decisió de les Sales Extraordinàries si podien processar tots els crims dels quals les sales podien conèixer, independentment del lloc on es van produir, o bé, regint-se per la llei de Cambodja, limitant la competència al territori de Cambodja.

4.4 Serra Lleona.

El 1991, s'origina una guerra civil dirigida per un grup de lluitadors, anomenat Front Revolucionari Unit (d'ara en endavant, FRU) a causa de varis cops d'estats i enfrenaments entre partits polítics. Es diferencia dels altres tribunals ja citats perquè l'origen del conflicte es basa en interessos econòmics, en canvi de motius religiosos o ètnics.

Després d'haver firmat varis acords i creat diferents institucions amb l'objectiu d'ajudar al govern a aplicar els acords corresponents per acabar amb el conflicte, és prescindible un sistema judicial per restituir la pau.

Finalment, amb l'ajuda de la comunitat internacional es posa fi a la guerra civil a l'any 2002, i el 16 de gener del 2002 es crea el Tribunal Especial per a Serra Lleona, a través de la resolució 1315 del CS, de 14 d'agost del 2000, en el qual s'ordena establir un acord entre el Govern de Serra Lleona i les Nacions Unides, amb l'objectiu de processar als responsables de les greus violacions del dret de Serra Lleona i del dret internacional humanitari comesos al territori des de 1996.

És un tribunal amb moltes característiques a ressaltar, totes elles contemplades en l'Estatut del Tribunal Especial per a Serra Lleona. Començant pel instrument que va crear el tribunal, l'acord entre la ONU i el Govern de Serra Lleona, convertint-lo en un tribunal amb caràcter jurídic propi. Al ser acord bilateral, també implica que vincula només a les dues parts de l'acord, no oposable a altres estats. D'altra banda, és de caràcter mixt perquè el seu dret aplicable el constitueix tant el dret internacional com el dret de Serra Lleona.

Està organitzat amb una Sala de Primera Instància i una altre d'Apel·lacions, format per tres i cinc jutges respectivament. Una fiscalia i personal administratiu, tots ells tant nacionals com internacionals. El tribunal Especial té primacia sobre els Tribunals de Serra Lleona.

En relació a les competències: l'espacial queda limitada pels delictes del Dret de Serra Lleona i del Dret internacional humanitari comesos al territori de Serra Lleona; la temporal queda fixada des de el començament a fi de la guerra civil (del 23 de març del 1991 fins el 30 de novembre del 1996); la personal, queda orientada als criminals amb el major grau de responsabilitat per les greus violacions comeses en ambdós drets.

Per concloure aquest tribunal, fer referència a la competència material del mateix, doncs és competent per conèixer:

- Els crims sancionables en virtut al dret internacional, aquí es comprenen:
 - a) Els crims de lesa humanitat.
 - b) Les infraccions greus de l'article tres comú als Convenis de Ginebra.
 - c) Les infraccions greus de Dret internacional humanitari contemplades en l'art.4 de l'Estatut del Tribunal Especial (el segrest, atacs contra la població civil que no participen en la guerra i atacs contra personal, instal·lacions, o materials de pau o assistència humanitària).
 - d) Els delictes tipificats en virtut al Dret de Serra Lleona.

4.5 Líban.

El Tribunal Especial de Líban es va establir el 2007 en virtut a la resolució 1757 del CS, al igual que Serra Lleona, on es donava l'orde de negociar un acord entre la República Libanesa i les Nacions Unides, amb l'objectiu de processar els causants dels atemptats terroristes produïts durant un any iniciats a l'octubre del 2004 comesos al Líban.

Annexat a l'informe de l'acord es troba l'Estatut del Tribunal Especial del Líban, on es regula el seu funcionament. La seu del tribunal es va establir a l'Haia (Països Baixos). Els òrgans que el formen són el fiscal, les sales, la secretaria i la oficina de la defensa. Les sales s'estructuren amb una de Primera Instància i una d'Apel·lacions, formades per tres i cinc jutges, respectivament, i un Jutge d'instrucció.

En l'art.4 de l'Estatut del Tribunal Especial per al Líban (d'ara en endavant Estatut del TEL), relatiu a la competència concurrent del tribunal trobem:

“1. El Tribunal Especial i els tribunals nacionals del Líban tindran competència concurrent. En el seu àmbit de competència, el Tribunal tindrà primacia respecte dels tribunals nacionals del Líban”

En quant a la temporal, l'art.1 de l'Estatut del TEL sobre la competència, estableix que el tribunal serà competent per:

- Jutjar als responsables de l'atac de 14 de febrer de 2005, que va causar la mort del Primer Ministre libanès Rafiq Hariri i lesions d'altres persones.
- jutjar als responsables d'altres atacs comesos en el Líban, compresos entre el 1 d'octubre del 2004 i el 12 de desembre del 2005, així com alguna altre data que decideixin les parts posteriorment, amb el previ consentiment del CS, sempre que el tribunal consideri que està connectada als atacs del 14 de febrer i tinguin una naturalesa i gravetat similars.

El territori queda limitat a la República del Líban, tant la superfície terrestre, aèria i marítima corresponent. En raó a la competència personal, la trobem en l'art.3 de l'Estatut del TEL:

“1. Seran individualment responsables pels delictes sobre els quals és competent el Tribunal Especial [...]

2. Pel que fa a les relacions entre superiors i subordinats, un superior és penalment responsable de qualsevol dels delictes que estableix l'article 2 del present Estatut que hagi estat comès per subordinats que estiguin so-

ta la seva autoritat i supervisió efectives i sobre els quals no hagi exercit el degut control quan [...]

3. El fet que un acusat hagi actuat en compliment d'una ordre d'un superior no li exonera de responsabilitat penal, però es podrà tenir en compte per reduir la pena si el Tribunal Especial determina que això és necessari en interès de la justícia.”

CAPÍTOL IV – LA CORT PENAL INTERNACIONAL.

1. Orígens i procés de creació d'una Cort Penal Internacional.

Els primers antecedents jurídics estan explicats en el començament del present treball, a continuació es mencionen molt supèrfluament per posar-nos en context: els tribunals de Nuremberg i Tokio, la jurisdicció universal que es va establir després de la segona Guerra Mundial, alguns tractats internacionals amb competència universal permanent per conèixer de conductes determinades i els tribunals ad hoc de l'antiga Iugoslàvia i Rwanda per jutjar els crims comesos.

Tots els tractats, acords, convenis, principis de Nuremberg, etc... amb anterioritat van servir per facilitar el llarg i complicat camí cap a la creació d'una Cort Penal Internacional (d'ara en endavant, CPI).

Diferenciarem tres etapes en aquest procés:

1.1 Tractat de Genocidi.

El 1948, l'AGNU en virtut de la resolució 268 (1948) adopta el Conveni sobre la Prevenció i Sanció del delict de Genocidi, on es proclama el genocidi com un crim internacional.

A la mateixa resolució, l'AGNU demana a la Comissió de Dret Internacional l'anàlisi del plantejament de crear un tribunal penal internacional per tal de processar als responsables de crims de genocidi i d'altres greus violacions contra la humanitat. A la resposta de ser una bona idea i factible, l'AGNU el 1951 va establir un comitè perquè estudiés i presentés tractats que servien de fonament per establir una Cort Internacional.

1.2 Procediment i negociació.

Després de la paralització del procés a conseqüència de la necessitat d'un acord de l'Assemblea General on es contemplés la definició de crim d'agressió (1974); la guerra freda (1989); i l'elaboració de diferents tractats que assegurà un judici just i imparcial.

Finalment, l'AGNU, el 1992, decideix sol·licitar a la Comissió de Dret Internacional el projecte de l'Estatut. Continuat d'una segona etapa (1994), quant es finalitza la redacció del projecte de l'Estatut d'un tribunal penal internacional permanent i es proposa a l'AGNU que convoqui una Conferència de Plenipotenciaris perquè s'examinés i s'adoptés o no l'Estatut.

El 1995, l'AGNU estableix el Comitè preparatori amb la finalitat de perfeccionar el text de l'Estatut que s'haurà d'acceptar en una conferència diplomàtica. Seguidament que el Comitè es reunís un par de cops, l'AGNU va convocar una Conferència Diplomàtica de Plenipotenciaris pel 1998.

En les primeres reunions del Comitè Preparatori (1996-1998) es van deliberar diferents temes:

- Els principis generals del dret penal.
- La definició dels crims.
- Normes referents al procediment.
- Les penes a imposar.
- La cooperació internacional.
- En la sisena i última reunió, es conclou el projecte de l'estatut i s'estableix el procediment de la Conferència de Plenipotenciaris.

Amb referència a la Conferència Diplomàtica de Plenipotenciaris de les Nacions Unides sobre l'Establiment d'una CPI, explicarem que van ser participants les delegacions de 160 països, 17 organitzacions intergovernamentals, 124 organitzacions no governamentals, 14 organismes especialitzats i fons de les Nacions Unides.

1.3 Presa de consciència i la Conferència Diplomàtica de Plenipotenciaris.

A Roma (Itàlia), del 15 de juny al 17 de juliol del 1998, es on es celebra la Conferència Diplomàtica de Plenipotenciaris per finalitzar i aprovar el conegut Estatut de Roma, per a l'establiment de la CPI. En la votació es van obtindre de manera favorable 120 delegacions, 21 abstencions i 7 vots negatiu (EEUU, Xina, Filipines, Israel, la Índia, Turquia, Sri Lanka).

Durant el 1999-2001, els països van anar ratificant l'Estatut perquè pogués entrar en vigor, sent Senegal el primer en firmar. El Comitè Preparatori, amb ordres de l'AGNU continua reunint-se per tal d'elaborar les regles de procediment, prova i elements del crim que seguirà la cort.

Quant, finalment, el 11 d'abril del 2002, es presencia la creació de la CPI gràcies als 70 països que ratifiquen l'Estatut de Roma, complint d'aquesta manera el requisit essencial regulat en l'art.126 de l'Estatut (un mínim de 60 rectificacions) perquè el nou tribunal de justícia internacional pugues començar a funcionar. No obstant, es pot considerar un acord generalitzat d'un gran èxit, ja que és del tot normal que no es coincidissin tots, doncs, els 185 estats membres que formen les Nacions Unides, són nacions independents, amb opinions diferents, punts de vista diversos i amb diferents tradicions jurídiques i culturals.

Després d'haver completat la decisió del comitè preparatori i de l'entrada en vigor (1 de juliol del 2002) de l'Estatut, l'AGNU es va reunir per primera vegada el setembre del 2002 i va començar a funcionar al 2004.

Fet important a destacar en aquest procés són les dues organitzacions no governamentals més positives que van ajudar ha combatre la resistència dels estats i consegüentment la creació del la CPI, col·laboraven organitzant diferents activitats, seminaris i reunions en tot el món:

- La Amnistia Internacional, és un moviment global actual en més de 150 països, l'objectiu de la qual és defensar els drets humans, reconeguts en la Declaració dels Drets Humans (1948) i en altres tractats internacionals. Està formada per més de 3 milions de membres i seguidors d'arreu del món.
- La Coalició per la Cort Penal Internacional (d'ara en endavant, CCPI), és una xarxa global de 2.500 organitzacions de 150 països d'arreu del món, que treballant conjuntament amb l'objectiu de reforçar la cooperació internacional amb la CPI, defensant una Cort justa, efectiva i independent. Així com, intentar posar a ulls de tot el món la justícia i estimular lleis nacionals més efectives per oferir justícia a les víctimes dels crims de guerra, crims de lesa humanitat i genocidi.

2. El Estatut de Roma de la Corte Penal Internacional.

El 17 de juliol del 1998 s'adoptà el instrument fundador de la CPI a la Conferència Diplomàtica de Plenipotenciàries de les Nacions Unides, és a dir, el instrument que aparèixer com el producte de diferents projectes que per falta d'acord van frustrar moltes iniciatives. El conegut Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional creat per jutjar els responsables de crims internacionals.

L'organització de l'Estatut està formada per un preàmbul i tretze parts que contenen un total de 128 articles. Les fraccions amb les que es troba dividit regulen diferents qüestions, començant per l'establiment de la cort; seguint de la competència que podrà exercir el tribunal, la admissibilitat i el dret aplicable; la tercera part és sobre els principis generals del dret penal aplicable; aborda, també un apartat on es regula la composició i administració de la cort; les etapes del judici; agrupats en diferents apartats es regula el procediment de la investigació, de l'enjudiciament, de l'apel·lació, de revisió, de l'execució de la pena i de la finança; les penes aplicables; en el novè apartat parla de la cooperació internacional i la assistència judicial pel seu funcionament; concreta de l'assemblea dels Estats Membres; i, comprèn un últim apartat referent a les clàusules finals.

El 2004 comença a treballar després d'haver entrat oficialment en vigor el 1 de juliol del 2002, complint l'art.126 referent a l'entrada en vigor:

“1. Aquest Estatut entrarà en vigor el primer dia del mes següent al seixantè dia a partir de la data en què es dipositi en poder del secretari general de les Nacions Unides el seixantè instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió.

2. Respecte de cada Estat que ratifiqui, accepti o aprovi el present Estatut o es adhereixi després que sigui dipositat el seixantè instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió, l'Estatut entra en vigor el primer dia del mes següent al seixantè dia a partir de la data en què hagi dipositat el seu instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió.”

2.1 Principis de l'Estatut.

La ratificació de l'Estatut per part dels Estats, s'ha donat per diverses raons. Partint del fonament que la Cort és basa en un tractat internacional, i per tant, només els Estats que es sotmetin voluntàriament al tractat assumiran les obligacions. Per altra banda, es van adherir més estats, perquè indiferentment que s'hagués participat en l'estatut o no, quan es ratificava es donava a entendre que s'era partícip per a col·laborar i defensar els principis expressats en l'Estatut i les normes generals del dret internacional. Aquests principis es troben regulats a l'art.22 i ss., i es poden resumir de la següent manera:

- El principi de irretroactivitat, la Cort no podrà jutjar a una conducta anterior a l'entrada en vigor de l'Estatut.
- El principi de cosa jutjada, la Cort no podrà jutjar a individus sobre conductes punibles de les qual aquelles persones que ja havien estat jutjades, perdonades o condemnades. És a dir, protegeix ser jutjat dues vegades pel mateix delict.
- Indiquen l'obligació que tenen els Estats de prevenir i reprimir les violacions greus del dret internacional, o bé, contribuir en disminuir-les i frenar-les.

- El principi d'imprescriptibilitat.
- Es plantejant els elements essencials dels crims internacionals, per saber quan una conducta es pot considerar crim i així contemplar el principi d'intencionalitat.
- El principi de complementarietat, la cort compleix amb la seva funció quan un país no pugui o no estigui disposat a jutjar de manera eficaç i imparcial als individus responsables dels crims internacionals.
- Estableixen que la responsabilitat penal individual dels criminals s'origina per les violacions molt greus del dret internacional.
- Es confirma, el principi d'igualtat, ja que el fet d'actuar com òrgan de l'Estat (p.ex., cap de l'Estat o del Govern, agent diplomàtic, parlamentari, ministre, general, soldat, etc., no servirà per exonerar la responsabilitat penal.
- Es disposa l'edat mínima per l'exercici de la competència de la Cort perquè només pugui conèixer sobre persones majors de 18 anys.
- Relatiu a la defensa d'actuar per ordres de superiors, només s'aplica en els casos d'actuar sota les ordres d'un superior jeràrquic sense saber que l'ordre era il·lícit, en cas contrari no eximeix la responsabilitat penal.

3. La Cort.

La Cort Penal Internacional (CPI), coneguda també amb el nom de Tribunal Penal Internacional, és la primera jurisdicció internacional amb caràcter permanent amb la finalitat de jutjar totes les categories de crims internacionals i assegurar que els responsables que els cometin siguin castigats. A més a més, es caracteritza per ser subsidiària de les jurisdiccions penals nacionals i estar vinculada a l'ONU respecte el CS, ja que està facultat per ordenar que iniciï o suspengui qualsevol procediment de competència de la Cort.

Els tribunals anteriorment explicats, a diferència de la CPI, tenen una jurisdicció limitada, restringida a tractar crims comesos en un termini determinat i un lloc concret. Algunes de les diferències que haguessin hagut, si en el temps que es van crear les institucions ad hoc hagués existit una cort permanent, s'hagués evitat la demora de temps

relativa al procediment de creació d'un tribunal ad hoc, adquirit una major prevenció perquè la situació polític-social no empitjorés, i una disminució de risc a que els criminals escapin i que els testimonis siguin intimidats.

Farem una breu distinció de la CPI i la Cort Internacional de Justícia, per prevenir malentesos, doncs la Cort Internacional de Justícia és l'òrgan principal de les Nacions Unides i només s'ocupa de conflictes entre d'Estats sense enjudiciar a individus, mentre que la CPI es pronuncia sobre la responsabilitat penal dels individus, independentment del càrrec oficial que ocupin, intentant que els crims de greus violacions als drets humans no quedin impunes.

El preàmbul de l'Estatut exposa el següent:

- *“decidits, els efectes de la consecució d'aquests fins i en interès de les generacions presents i futures, a establir una Cort Penal Internacional de caràcter permanent, independent i vinculada amb el sistema de les Nacions Unides que tingui competència sobre els crims més greus de transcendència per a la comunitat internacional en el seu conjunt,*
- *destacant que la Cort Penal Internacional establerta en virtut d'aquest Estatut serà complementària de les jurisdiccions penals nacionals,”*

La CPI, funciona com un òrgan autònom de qualsevol altre poder o estat, no obstant, això no significa que en el compliment del seu deure no pugui optar per la col·laboració de poders públics nacionals.

3.1 Organització i estructura.

La seu de la CPI, es troba situada a l'Haia (Holanda). La Cort està constituïda per quatre òrgans, contemplats en l'art.34 de l'Estatut: la Presidència, les Sales, l'Oficina del Fiscal i la Secretaria, conjuntament, amb el personal internacional necessari seleccionats per l'Assemblea dels Estats Membres (d'ara en endavant, AEM).

La AEM és un òrgan legislatiu, integrat per un representant de cada Estat Membre per tal de supervisar l'administració i els diferents òrgans de la CPI. La forma una Taula, integrada per un president, dos vicepresidents i divuit membres. El seu funcionament es troba regulat en l'art.112 de l'Estatut de Roma, p.ex. aprova textos normatius i pressupostos, s'encarrega de les eleccions dels magistrats i fiscal.

3.1.1 Les Sales

La Cort la formen un total de divuit magistrats escollits per AEM, tots ells originaris d'un dels Estats Membres, designats per un període de tres anys, amb l'opció de ser renovats per tres anys més. Per l'exercici de les seves funcions, les sales es divideixen en: una Sala de Qüestions Preliminars, una Sala de Primera instància i una Sala d'Apel·lació.

- La sala de qüestions preliminars la constitueixen un mínim de sis jutges. La seva funció és determinar l'admissibilitat del cas o no, com dictar ordres provisionals pels acusats.
- La sala de primera instància, també està formada per un mínim de sis jutges, la finalitat de la qual és jutjar als presumptes criminals.
- La sala d'apel·lació, la componen el President i quatre jutges. La funció d'aquesta és resoldre els recursos interposats contra les sentències de les altres dues sales.

3.1.2 La Presidència.

Dels divuit magistrats que integren la Cort, s'escull un President per a la Cort, el Vicepresident primer i el Vicepresident segon. Són seleccionats per majoria absoluta. La seva funció és el correcte desenvolupament de la Cort.

3.1.3 L'Oficina del fiscal.

La fiscalia està integrada per el fiscal, amb la contemplació d'algun personal de suport (anomenat fiscal adjunt), escollits per AEM. Rep denúncies i informacions sobre els crims dels quals la Cort és competent, la seva funció és estudiar-ho i realitzar les investigacions pertinents per a jutjar o no el cas davant la Cort.

3.1.4 La Secretaria.

Formada per un Secretari i el secretari adjunt, resultants per majoria absoluta dels magistrats. La seva tasca principal, correspon als temes no judicials de l'administració i serveis de la CPI, sense menysprear la Fiscalia. En la seva organització interna, trobem una Dependència de defensa a les Víctimes i Testimonis, la qual té la funció d'establir mesures de protecció i seguretat als testimonis i víctimes que compareguin davant la Cort, com altres persones amb un risc elevat d'esser intimidats a causa d'haver declarat com a testimonis que eren.

3.2 La competència.

3.2.1 Ratione personae.

Referent a la competència personal, s'estableix que la CPI només pot processar a les persones naturals o físiques amb independència del seu càrrec oficial (art.25 i 27 de l'Estatut). És una competència vinculada a la nacionalitat, doncs, tot nacional major de 18 anys en el moment de cometre el crim dels Estats Membres queda sotmès a la jurisdicció de la Cort (art.26 de l'Estatut).

3.2.2 Ratione temporis.

Responent a la pregunta “quan poden haver estat comesos els crims?”, fem referència a la competència temporal de la Cort, per tant, respectant el principi d'irretroactivitat podem dir que coneix dels crims comesos després de

l'entrada en vigor de l'Estatut de Roma (l'1 de juny del 2002); i en el cas de l'adhesió d'un nou Estat, la Cort podrà exercir la seva jurisdicció sobre el territori i els seus ciutadans un cop el país hagi ratificat l'Estatut (art.11.1 i art.24 de l'Estatut).

3.2.3 Ratione loci.

D'acord amb l'art. 12 de l'Estatut referent a les condicions prèvies per a l'exercici de la competència espacial limita a la CPI jutjar els crims comesos en el territori dels Estats Membres i els crims comesos per nacionals dels Estats Membres. Quan un país ratifica l'estatut, està acceptant la jurisdicció de la Cort, i per consegüent, ampliant el territori de competència de la CPI.

Fins i tot, amb l'objectiu de no deixar impunes els crims de competència de la Cort, en la situació que els crims haguessin estat comesos en un país, o bé, per nacionals d'un Estat no Membre, la cort serà competent sempre que l'Estat en qüestió li cedeixi la competència a la CPI.

3.2.4 Ratione materiae.

La competència material en virtut de l'art.5.1 de l'Estatut de Roma és concreta en quatre crims: genocidi, crims contra la humanitat, crims de guerra i agressió. El fet que s'especifiqui la seva jurisdicció de forma reduïda, deixant fora de la seva competència altres crims contra la pau i seguretat de la humanitat (p.ex., la destrucció deliberadament del medi ambient o el terrorisme), el Dret Internacional reconeix l'opció d'enjudiciar la responsabilitat individual en funció als principis del dret internacional i normes consuetudinàries.

Les definicions dels crims sotmesos a la jurisdicció de la Cort les trobem als art.6 i ss. de l'Estatut:

I- El genocidi contemplat a l'art.6 de l'Estatut es defineix amb les mateixes paraules que es va establir en la CPSDG del 1948. Es caracteritza per la

voluntat de destruir totalment o parcialment a un grup nacional, ètnic, racial o religiós, mitjançant alguns d'aquests actes: a) Matança de membres del grup; b) Lesió greu a la integritat física o mental dels membres del grup; c) Submissió intencional del grup a condicions d'existència que hagin de comportar la seva destrucció física, total o parcial; d) Mesures destinades a impedir naixements del grup; e) Trasllat per la força de nens del grup a un altre grup.

II- Els crims contra la humanitat, descrits a l'art.7 de l'Estatut, consisteixen en la realització d'un dels actes, enumerats a continuació, com a part d'un atac generalitzat o sistemàtic contra una població civil i amb coneixement d'aquest atac. Els actes són: a) Assassinat; b) Extermini; c) Esclavitud; d) Deportació o trasllat forçós de població; e) Empresonament o altra privació greu de la llibertat física en violació de normes fonamentals de dret internacional; f) Tortura; g) Violació, esclavitud sexual, prostitució forçada, embaràs forçat, esterilització forçada o qualsevol altra forma de violència sexual de gravetat comparable; h) Persecució d'un grup o col·lectivitat amb identitat pròpia fundada el motius polítics, racials, nacionals, ètnics, culturals, religiosos, de gènere (tant masculí com femení), o altres motius universalment reconeguts com inacceptables d'acord amb el dret internacional, en connexió amb qualsevol acte esmentat en el present paràgraf o amb qualsevol crim de la competència de la Cort; i) Desaparició forçada de persones; j) El crim d'apartheid; k) Altres actes inhumans de caràcter similar que causin intencionadament grans sofriments o atemptin greument contra la integritat física o la salut mental o física .

III- El crim d'agressió, fins fa quatre anys era l'únic delictes penal que no tenia definició a l'Estatut, doncs els Estats Membres no es van posar d'acord a la Conferència Diplomàtica de Plenipotenciàries i van deixar la feina en mans de la Com.prep.

Finalment, en virtut de la Resolució RC/Res.6, del 11 de juny del 2010, es defineix a l'art.8 bis d'aquesta resolució que una persona comet un crim d'agressió quan, estant en condicions de controlar o dirigir efectivament l'acció política o militar d'un estat, aquesta persona planifica, prepara, comença o realitza un acte d'agressió que per les seves característiques, gravetat i escala

constitueixi una violació manifesta de la Carta de les Nacions Unides. Per "acte d'agressió" s'entén l'ús de la força armada per un Estat contra la sobirania, la integritat territorial o la independència política d'un altre Estat, o en qualsevol altra forma incompatible amb la Carta de les Nacions Unides. De conformitat amb la resolució 3314 (XXIX) de l'AGNU, de 14 de desembre de 1974, s'enumeren els actes considerats d'agressió, independentment que hi hagi o no declaració de guerra.

IV- Els crims de guerra, estan explicats de manera molt completa a l'art.8 de l'Estatut, indicant que la Cort tindrà jurisdicció particular quan els crims de guerra siguin sotmesos com part d'un idea política o com a part de la comissió dels crims de guerra, remarcant que l'objectiu és donar preferència els actes més greus.

Fent un resum a grans trets de l'article en qüestió, indicarem que s'entén per crim de guerra: a) Infraccions greus dels Convenis de Ginebra de 12 d'agost de 1949; b) Altres violacions greus de les lleis i usos aplicables en els conflictes armats internacionals dins del marc establert de dret internacional; c) En cas de conflicte armat que no sigui d'índole internacional, les violacions greus de l'article 3 comú als quatre Convenis de Ginebra de 12 d'agost de 1949; e) Altres violacions greus de les llei és i els usos aplicables en els conflictes armats que no siguin d'índole internacional, dins del marc establert de dret internacional.

3.3 Penes.

La CPI és competent per imposar tres tipus de penes a aquells individus que consideri autors dels delictes, la principal és la pena privativa de llibertat, en segon terme trobem les multes i confiscació de productes i bens.

En relació a la pena principal, el tribunal pot aplicar condemnes de presó fins a un màxim de 30 anys, tot i que és possible la cadena perpetua en casos extrems. En quan a les penes secundaries, comentar que són penes que s'imposen conjuntament amb la principal ja que no poden ser imposades independentment. En els casos que es dicti

sentència amb pena privativa de llibertat, es dictarà al mateix temps l'Estat que se'n farà càrrec de complir-la, sempre amb una prèvia acceptació del país escollit.

3.4 Exercici de la competència.

D'acord amb l'article 13 de l'Estatut de Roma, la competència del Tribunal Penal Internacional s'activarà sempre per la Fiscalia, en cap cas d'una acusació particular, variant entre les tres possibles maneres d'iniciar un procediment d'investigació o d'enjudiciament:

La primera via proposada, radica d'una denúncia presentada per un Estat membre tramesa a la Fiscalia demanant el inici d'una investigació al·legant una situació en què s'hagin comès un o diversos crims de la competència del Tribunal. En aquest cas, la CPI exercirà jurisdicció amb el consentiment de l'Estat en el territori on van ocórrer els fets, o del que el presumpte acusat és nacional. Aquesta via pot interpretar-se de dues maneres diferents:

- Un Estat pot trametre al fiscal una situació que passi en el seu propi territori, com ha estat el cas de la República Democràtica del Congo, o bé,
- Un Estat pot trametre al fiscal una situació que passi en el territori d'un tercer Estat, encara mai utilitzada.

En segon lloc, trobem la via que utilitza una denúncia per part del CS, d'acord amb el que disposa el capítol VII de la Carta de les Nacions Unides, demanat a la fiscalia que iniciï una investigació, per causa d'una situació similar al cas explicat anteriorment. En aquestes circumstàncies la CPI pot exercir jurisdicció prescindint del consentiment dels Estats. Comentar que entre totes les vies possibles, aquesta és la segona i última que ja s'ha utilitzat.

L'última via proposada, correspon a la denúncia del mateix fiscal després de la corresponent investigació. És a dir, la Fiscalia, d'ofici, pot iniciar investigacions partint de la informació que rep de diverses fonts de confiança. En aquest cas, el fiscal ha de sol·licitar l'autorització prèvia a la Sala de Qüestions Preliminars. Tothom té el dret a contactar amb la Fiscalia i suggerir que iniciï una investigació o procés, tant els indivi-

des, organitzacions internacionals, ONGs, etc., fins i tot els estats que no formen part de l'Estatut del Tribunal Penal Internacional.

4. En l'actualitat.

Hi ha diversos països que no han volgut firmar ni rectificar el Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional, entre ells, destaquen: Rússia, China, EEUU, Índia, Cuba, etc. Però per altra banda, n'hi ha hagut molt que hi han col·laborat.¹⁰

L'Estat no membre que més guerra ha donat ha estat Estats Units, que es va oposar de tal manera, que fins i tot va crear una llei el 2002, coneguda amb el nom American Servicemembers Protection Act¹¹, amb la finalitat de sabotejar la Cort. Amb aquesta llei els Estats Units d'Amèrica prohibeix l'extradició de qualsevol ciutadà dels EEUU, prohibeix que la Cort iniciï procediments d'investigació al país, i fins i tot, prohibeix ajuda militar dels Estats Units als països que hagin rectificat l'Estatut i formin part de la Cort.

4.1 La primera sentència de la CPI.

Les Comunitat Internacional, com a institució, ha assolit crear la Cort Penal Internacional, de caràcter permanent, capacitada per a dictar sentència. Aquesta es va establir al 2002, però fins el 2004 no va començar a ser operativa, fins que finalment, el 2012 va dictar la seva primera sentència ferma, la qual condemnava a 14 anys de presó per l'ex-líder del Congo Lubanga per haver reclutar i utilitzar a nens soldats durant un conflicte de guerra al 2003.

Fent referència a la sentència, ICC-01/04-01/06. *The Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo*. El Tribunal Penal Internacional, va considerar el recluta

¹⁰ En l'annex es troba un llistat dels Estats Membres que han rectificat l'Estatut de la CPI.

¹¹ Traducció literal de la llei: LLeí per a la protecció del personal dels serveis exteriors norteamericans o ASPA.

ment de nens per utilitzar-los de soldats com un crim de guerra, contemplat a l'art.8.2.b) xxvi de l'Estatut de Roma, condemnat al imputat a 14 anys de presó.

“2. Als efectes d'aquest Estatut, s'entén per "crims de guerra":

xxvi) Reclutar o allistar nens menors de 15 anys en les forces armades nacionals o utilitzar-los per participar activament en les hostilitats”

A grans trets, es pot dir que la sentència entén pels termes “utilitzar-los” i “participar” s'han adoptat, amb el fi i efecte, cobrir tant la participació directa en el combat i també la participació activa dins de les forces armades en activitats relacionades amb la guerra, com p.ex. l'exploració, el sabotatge, l'espionatge i l'ús dels nens com a missatgers o en els llocs de control militars. En referència al fet que es requereixi l'efectiva participació amb armes de combat en un conflicte bèl·lic per tal de consumir el tipus penal, no és acceptable la defensa del imputat.

Tanmateix, el tribunal va establir que no consistirien crims les activitats tals com: l'ús de personal domèstic en el allotjament d'un oficial, les entregues d'aliments a una base aèria, etc. (fonaments 620,621,622 de la sentència en qüestió).

4.2 Sentència referent a la Costa de Marfil.

La sentència referent al ex president de la Costa de Marfil, va ser una situació de caire rellevant. Malgrat que l'Estat de Costa de Marfil, no ha rectificat l'Estatut de Roma, el seu president Alassane Outtara el 18 d'abril del 2003, d'acord amb el precepte de l'art.12 de l'Estatut de Roma, aquest va acceptar la jurisdicció de la CPI per a poder investigar i enjudiciar els fets esdevinguts a partir del 19 de setembre de 2002. Amb conformitat a l'art. 12, referent a les condicions prèvies per a l'exercici de la competència, en el seu apartat 3 de l'Estatut de Roma, indica:

“3. Si l'acceptació d'un Estat que no sigui Part en aquest Estatut fos necessària de conformitat amb el paràgraf 2, l'Estat podrà, mitjançant declaració dipositada a la Secretaria, consentir que la Cort exerceixi la seva competència respecte del crim de què es tracti. L'Estat acceptant coopera amb la Cort sense demora ni excepció de conformitat amb la part IX ”.

Pel que fa a la sentència núm. ICC-02/11-01/11, *The Prosecutor v. Laurent Gbagbo*¹², reiterada i confirmada en desembre del 2010 i maig del 2011, respectivament. S'assenyala una orde de detenció en contra Laurent Gbagbo, qui va ser president de l'Estat de Costa de Marfil entre els anys 2000 i 2011.

En general, cal destacar que l'imputat Laurent Gbagbo, arrestat a l'abril del 2011, després de ser derrotat enfront a Alassane Outtara en les eleccions presidencials del 2010, va ser acusat de crims contra la humanitat, entre els quals es troben assassinats, violacions i altres violències sexuals, actes de persecució i altres actes inhumans. Aquests crims contra la humanitat van ser comesos durant el conflicte que va haver durant les eleccions presidencials.

Doncs, després dels fets explicats, mencionar que el Tribunal Penal Internacional, de conformitat amb les proves existents i motius suficients per declarar els fets crims contra la humanitat: assassinats regulats a l'art.7.1 de l'Estatut, la violació i altres formes de violència sexual (art. 1.7.g), altres actes inhumans (art. 7.1. k) i la persecució (art.7.1.h) comesos a Costa de Marfil entre el 16 de desembre del 2010 i 12 de abril del 2011. El Tribunal en base a l'ar.25.3 de l'Estatut, dicta una orde de detenció al ex president Gbgbo, acusant-lo de responsabilitat individual per ser “coautor indirecte” dels delictes esmentats.

¹² Vid. Informatiu jurídic, Edic. núm. 31–Junio de 2012 Ministerio de Relaciones Exteriores - Dirección de Asuntos Jurídicos Internacionales - Grupo Consultivo.

Finalment, el imputat va ser traslladat a l’Haia i entregat a la CPI, el 30 de novembre del 2011, sent el primer ex President de l’Estat que seria jutjat per crims contra la humanitat.

CONCLUSIONS.

I

La Justícia Penal Internacional es desenvolupa en tres mètodes. Un primer, es troba la via difusa per jurisdiccions nacionals; en segon terme, per els tribunals penals internacionals ad hoc, com va ser el cas de Nuremberg; i en darrer lloc, per un tribunal centralitzat universal, la CPI. En relació al primer mètode, s'estableix en virtut del principi d'universalitat de jurisdicció que actua de forma subsidiària a la llei nacional. Aquest mètode, abasteix primordialment la naturalesa del delictes, sense perjudici del lloc on s'ha comès el delictes, la nacionalitat de la víctima i del imputat. A la seva vegada, tot i no tenir cap tipus de vincle amb el dret autònom, els tribunals nacionals tindran competència per conèixer del litigi en qüestió.

D'altra banda, el segon mètode o via que es desenvolupa, fa referència als anomenats tribunals ad hoc, que no són més que tribunals creats per conèixer d'una determinada matèria en concret, els jutges del quals, litiguen d'acord a la llei, i no pas basant-se en jurisprudència, com és el cas del *common law*.

I, per últim, en tercer lloc en referència el Tribunal Penal Internacional Permanent, mencionar creat amb la finalitat de assolir el nombre màxim de persones jutjades, amb fi i efecte, que el nombre de presumptes criminals es redueixi en els mínims possibles. Finalment, matisar que els tres mètodes anteriorment esmentats són complementaris entre sí.

II

Al llarg dels temps, s'han infringit i vulnerat de manera molt violenta els drets humans mitjançant els crims de guerra, genocidi, crims d'agressió, crims contra la humanitat, terrorisme, entre altres. Amb la intenció de donar importància al Dret Penal i protegir la pau i seguretat internacional, van aparèixer la jurisdicció universal i els principis generals del dret internacional, creant-se, al mateix temps, nous tractats i diverses institucions. Encara que, tota l'atenció i dedicació que es va posar, no va ser suficient per vèncer les greus vulneracions del dret internacional humanitari.

III

Hem de destacar la transcendental rellevància dels judicis de Nuremberg i els processos de Tokio que arran dels mateixos, produïren un punt d'inflexió en l'àmbit del dret penal internacional. Aquest esdeveniment, marca l'inici d'una nova formació jurisprudencial, juntament amb la creació de principis (que posteriorment l'AGNU aprovaria al 1946) i normes, en els quals hi van participar tant Estats com Organitzacions Internacionals (Nacions Unides, Comitè Internacional de la Creu Roja, entre altres) amb l'objectiu de la codificació d'aquests principis i normes mitjançant l'aprovació de tractats. En conseqüència, aquests són considerats fonaments per a establir el sistema de justícia penal, i que al mateix temps després de grans esforços, finalitza amb la culminació de l'entrada en vigor de l'Estatut de Roma del 1998, i la posterior posada en marxa de la CPI. Els esmenats tribunals foren els primer en acusar la responsabilitat individual, sense perjudici del que podien al·legant en vers l'actuació com a funcionaris de l'Estat.

IV

La conclusió a la que s'arriba segons l'anàlisi dels tribunals internacionals ad hoc creats pels vencedors i amb posterioritat els creats per el CS, tots ells tenen la mateixa crítica, doncs són òrgans *ex post facto*, de manera que en virtut a l'art.117.6 CE referent al poder judicial que diu: “*es prohibeixen els tribunals d'excepció*”, és a dir, aquells tribunals que no respectin els principis fonamentals de la legalitat penal i la seguretat jurídica, seran declarats inconstitucionals. D'altra banda, destacar que també són comentats per la seva competència parcial, o sigui, compronent només un territori concret, fet que comporta que altres violacions greus comeses en altres àrees geogràfiques s'escapoleixen de la repressió internacional per no estar dins de la seva jurisdicció.

V

De forma paral·lela, després que la Comissió de Dret Internacional de la ONU afirmés que els Estats prescindien de poder castigar de forma justa i imparcial a les accions penals a nivell nacional, donava la solució de crear un òrgan internacional per poder processar als presumptes acusats, i conjuntament amb el interès comú dels Estats per combatre la impunitat, va implicar l'acord de diversos tractats internacionals que posteriorment es van plasmar en els drets interns de cada estat. La creació de la Cort Penal Internacional, com qualsevol altre procés de canvi, va durar molts anys.

VI

Aquest fet, provocà una consciència col·lectiva de caire internacional i produí la necessitat de la creació de la CPI. Aquesta apareix com a la culminació de l'adaptació a un dret internacional als usos i costums dels quals esdevingueren més avançats, influint també en la modernització del dret nacional de cada nació. Això, ajudarà a regular el dret internacional, donant suport a la seva efectivitat, equilibrant la pau i seguretat de la comunitat internacional.

El text legal de la CPI, l'Estatut de Roma, jutjarà els crims comesos per individus i no per organitzacions o grups. Tampoc aplicarà distintius a l'hora de sancionar la responsabilitat individual. Cal destacar que persegueix un interès comú internacional, fet que li dona una garantia d'imparcialitat, reconeixent el dret natural, de la vida i de la dignitat humana.

VII

El fet més important és que la CPI ha dedicat el seu esforç en establir els principis fonamentals de la humanitat, com a mitjà per a combatre la impunitat sense treure primacia als estats per investigar i jutjar al seus ciutadans. La Cort es basa en el principi de complementarietat i subsidiarietat de les jurisdiccions penals nacionals, que dona, simplement, suport a l'estat de dret. El mateix temps, el que intenta és no esdevenir víctima dels interessos polític i econòmics. No obstant, es pot deduir que la CPI és el nou dret, ordre i justícia en l'àmbit internacional de caràcter permanent. I, en última instància, dir que la mateixa representa el gir més gran dins de la protecció dels drets humans i de la concepció de la jurisdicció universal.

BIBLIOGRAFIA.

Libres.

ABRISKETA, Jesus, “*Tribunales Penales Internacionales ad hoc (para ex Yugoslavia y Ruanda)*”, a la pàg.web: <<http://dicc.hegoa.efaber.net/listar/mostrar/219>>.

AMBOS, Kai, “*La nueva justicia penal supranacional, Desarrollos post-Roma*”, edit. Tirant lo Blanch, Valencia 2002.

AMBOS, Kai, “*Remarks on the General Part of International Criminal Law*”, Journal of International Criminal Law, Vol. 4, núm. 3, 2006.

BASSIOUNI, M.Charif i MANIKAS, Peter, “*The Law of the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia*”, edit. Transnational Publishers, New York 1996.

BELTRAN MONTOLIU, Ana. “*Los Tribunales Penales Internacionales ad hoc para la ex Yugoslavia y Ruanda: Organizacion, proceso y reglas de procedimiento y prueba*”, edit. Tirant lo Blanch, Valencia 2003.

CASSESE, Antonio, “*The Statute of the International Criminal Court: some preliminary reflections*”, edit. Oxford University Press, Oxford 2003.

LIROLA DELGADO, Isabel, MARTÍNEZ, Martín i MAGDALENA. M., “*La Corte Penal Internacional – Justicia versus Impunidad*”, edit. Ariel, Barcelona, 2001.

SÁNCHEZ DE LA TORRE, Ángel, “*¿Por qué se es responsable jurídicamente?*”, edit. Dykinson, col. Fundamentos de Conodimiento jurídico, 2008.

PI i LLORENS, Montserrat, “*La Carta de los derechos fundamentales de la Union Europea*”, edit. Universitat de Barcelona, Barcelona 2001.

PIGRAU SOLÉ, Antoni, “*La Jurisdicció Universal i la seva aplicació a Espanya: la persecució del genocidi, els crims de guerra i els crims contra la humanitat pels tribunals nacionals*”, col. Recerca x Drets Humans, 3, edic. Generalitat de Catalunya. Departament d’Interior, Relacions Institucionals i Participació, Barcelona, 2009.

PIGRAU SOLÉ, Antoni., “El principi de subsidiarietat implica la prioritat del tribunal del territori on s’ha comès el delictes”, en *Hacia un sistema de justicia internacional penal: cuestiones todavía abiertas tras la adopción del Estatuto de Roma de la Corte Penal Internacional*, a “Creación de una jurisdicción penal internacional”, col. Escuela Diplomática núm.4, edic. Escuela Diplomática. Asociación Española de Profesores de Derecho Internacional y Relaciones Internacionales y el BOE, Madrid, 2000.

MARTINEZ-CARDOS RUIZ, José Leandro, “*El concepto de crímenes de lesa humanidad, Actualidad Penal*”, revista electrònica de ciència penal i criminologia, article núm. 41, 1999.

DIEZ DE VELASCO, Manuel, “*Las Organizaciones Internacionales*”, edic.10ª, edit. Tecnos, Madrid, 2000.

Normativa.

- Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional (1998) amb les seves modificacions/resolucions fins el dia d'avui.
- Estatut del Tribunal Penal Internacional per a l'antiga Iugoslàvia.
- Estatut del Tribunal Penal Internacional per a Rwanda.
- Estatut del Tribunal Especial per a Serra Lleona
- Convenció per a la Prevenció i la Sanció de Genocidi.
- Les quatre Convencions de Ginebre, 1949.
- La Carta del Tribunal de Nuremberg.
- La Carta de les Nacions Unides.

Jurisprudència.¹³

- Situation in Democratic Republic of the Congo:
 - ICC-01/04-02/06. *The Prosecutor v. Bosco Ntaganda*.
 - ICC-01/04-01/07. *The Prosecutor v. Germain Katanga*. "Decision on the Joinder of the Cases against Germain KATANGA and Mathieu NGUDJOLO CHUI. Decision on the implementation of regulation 55 of the Regulations of the Court and severing the charges against the accused persons."

¹³ Base de dades: <http://www.icc-cpi.int>

- ICC-01/04-01/06. *The Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo.*
- ICC-01/04-01/10. *The Prosecutor v. Callixte Mbarushimana.*
- ICC 01/04-02/12. *The Prosecutor v. Mathieu Ngudjolo Chui.* “Decision on the implementation of regulation 55 of the Regulations of the Court and severing the charges against the accused persons.”
- Situation in the Central African Republic:
 - ICC-01/05-01/13. *The Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo, Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Fidèle Babala Wandu and Narcisse Arido.*
- Situation in Uganda:
 - ICC-02/04-01/05. *The Prosecutor v. Joseph Kony, Vincent Otti, Okot Odhiambo and Dominic Ongwen.*
- Situation in Darfur, Sudan:
 - ICC-02/05-01/07. *The Prosecutor v. Ahmad Muhammad Harun ("Ahmad Harun") and Ali Muhammad Ali Abd-Al-Rahman ("Ali Kushayb").*
 - ICC-02/05-01/09. *The Prosecutor v. Omar Hassan Ahmad Al Bashir.*
 - ICC-02/05-02/09. *The Prosecutor v. Bahar Idriss Abu Garda.*
 - ICC-02/05-03/09. *The Prosecutor v. Abdallah Banda Abakaer Nourain.*
 - ICC-02/05-01/12. *The Prosecutor v. Abdel Raheem Muhammad Hussein.*

- Situation in the Republic of Kenya:
 - ICC-01/09-01/11. *The Prosecutor v. William Samoei Ruto and Joshua Arap Sang*
 - ICC-01/09-02/1. *The Prosecutor v. Uhuru Muigai Kenyatta.*
- Situation in Libya:
 - ICC-02/11-02/11. *The Prosecutor v. Charles Blé Goudé*
- Situation in the Republic of Côte d'Ivoire:
 - ICC-02/11-01/11. *The Prosecutor v. Laurent Gbagbo*
 - ICC-02/11-02/11 *The Prosecutor v. Charles Blé Goudé*
 - ICC-02/11-01/12 *The Prosecutor v. Simone Gbagbo*

ANNEX.

1. Llistat a 2 d'abril del 2012 dels Estats Membres de l'Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional.

ESTADOS PARTE DEL ESTATUTO DE ROMA DE LA CPI

121 RATIFICACIONES/ADHESIONES AL 2 DE ABRIL DE 2012

País	Fecha ratificación/adhesión	ESTADOS DE AFRICA DEL NORTE Y MEDIO ORIENTE (2 ESTADOS PARTE)	
ESTADOS AFRICANOS (32 ESTADOS PARTE)		ESTADOS DEL CONTINENTE AMERICANO Y CARIBE (28 ESTADOS PARTE)	
Benin	22 Enero 2002	Jordania	11 Abril de 2002
Botswana	8 Septiembre 2000	Túnez	24 Junio 2011
Burkina Faso	16 Abril 2004		
Burundi	21 Septiembre 2004		
Cabo Verde	11 Octubre 2011		
Chad	1 Noviembre 2006		
Comoras	18 Agosto 2006		
Congo (Brazzaville)	3 Mayo 2004		
Djibouti	5 Noviembre 2002		
Gabón	20 Septiembre 2000		
Gambia	28 Junio 2002		
Ghana	20 Diciembre 1999		
Guinea	14 Julio 2003		
Kenya	5 Marzo 2005		
Lesotho	6 Septiembre 2000		
Liberia	22 Septiembre 2004		
Madagascar	14 Marzo 2008		
Malawi	19 Septiembre 2002		
Mali	16 Agosto 2000		
Mauricio (Islas)	5 Marzo 2002		
Namibia	25 Junio 2002		
Níger	11 Abril 2002		
Nigeria	27 Septiembre 2001		
Rep. Centro Africana	3 Octubre 2001		
Rep. Dem. Del Congo	11 Abril 2002		
Senegal	2 Febrero 1999		
Seychelles	10 Agosto 2010		
Sierra Leone	15 Sept .2000		
Sudáfrica	27 Noviembre 2000		
Tanzania	20 Agosto 2002		
Uganda	14 Junio 2002		
Zambia	13 Noviembre 2002		
		Antigua & Barbuda	18 Junio 2001
		Argentina	8 Febrero 2001
		Barbados	10 Diciembre2002
		Belice	5 Abril2000
		Bolivia	27 Junio 2002
		Brasil	20 Junio 2002
		Canadá	7 Julio 2000
		Chile	29 Junio 2009
		Colombia	5 Agosto 2002
		Costa Rica	7 Junio 2001
		Dominica	12 Febrero 2001
		Ecuador	5 Febrero 2002
		Granada	19 de mayo 2011
		Guatemala	2 de Abril 2012
		Guyana	24 Septiembre 2004
		Honduras	1 Julio 2002
		México	28 Octubre 2005
		Panamá	21 Marzo 2002
		Paraguay	14 Mayo 2001
		Perú	10 Noviembre 2001
		St. Kitts & Nevis	22 Agosto 2006
		St. Lucía	18 Agosto 2010
		St. Vicente & Granadinas	3 Diciembre 2002
		Surinam	15 Julio 2008
		Rep. Dominicana	12 Mayo 2005
		Trinidad & Tobago	6 Abril1999
		Uruguay	28 Junio 2002
		Venezuela	7 Junio 2000

ESTADOS ASIÁTICOS (17 ESTADOS PARTE)

Afganistán	10 Febrero 2003
Australia	1 Julio 2002
Bangladesh	23 Marzo 2010
Camboya	11 Abril 2002
Cook (Is)	18 Julio 2008
Fiji	29 Noviembre 1999
Filipinas	30 Agosto 2011
Japón	17 Julio 2007
Marshall (Is)	7 Diciembre 2000
Maldivas	21 Septiembre 2011
Mongolia	11 Abril 2002
Nauru	12 Noviembre 2001
Nueva Zelanda	7 Septiembre 2000
Rep. de Corea	13 Noviembre 2002
Samoa	16 Septiembre 2002
Timor-Leste	6 Septiembre 2002
Vanuatu	2 Diciembre 2011

ESTADOS DE EUROPA (42 ESTADOS PARTE)

Albania	31 Enero 2003
Alemania	11 Diciembre 2000
Andorra	30 Abril 2001
Austria	28 Diciembre 2000
Bélgica	28 Junio 2000
Bosnia-Herzegovina	11 Abril 2002
Bulgaria	11 Abril 2002
Croacia	21 Mayo 2001
Dinamarca	21 Junio 2001
Eslovaquia	11 Abril 2002
Eslovenia	31 Diciembre 2001

España	24 Octubre 2000
Estonia	30 Enero 2002
Finlandia	29 Diciembre 2000
Francia	9 Junio 2000
Georgia	5 Septiembre 2003
Grecia	15 Mayo 2002
Hungria	30 Noviembre 2001
Islandia	25 Mayo 2000
Irlanda	11 Abril 2002
Italia	26 Julio 1999
Letonia	28 Junio 2002
Lituania	12 Mayo 2003
Liechtenstein	2 Octubre 2001
Luxemburgo	8 Septiembre 2000
Malta	29 Noviembre 2002
Macedonia, FYR	6 Marzo 2002
Moldavia	12 Octubre 2010
Montenegro	23 Octubre 2006
Nueva Zelanda	7 Septiembre 2000
Noruega	16 Febrero 2000
Polonia	12 Noviembre 2001
Países Bajos	17 Julio 2001
Portugal	5 Febrero 2002
Reino Unido	4 Octubre 2001
República Checa	21 Julio 2009
Rumania	11 Abril 2002
San Marino	13 Mayo 1999
Serbia	6 Septiembre 2001
Suecia	28 Junio 2001
Suiza	12 Octubre 2001
Tayikistán	5 Mayo 2000